Pawlicki Stefan

Logika

Wykłady z r. 1904/1905

8454 1

Pawlicki II C–J.

Wykłady z „Logiki” (n. wydz. filoz.) (w półroczu letnim 1904/5

(Nie były litografowane)

i tym się jej zasłużyć te księgi przypisuję jako wielki pożytek tej która z wielkiej polskiej pomoca. Raczyż tedy Łaskawa gospodze od sługi swego (chocia nie równego) przyjąć ten mały dar za wielki a chcij się dowiadować tego co tylko samym uczonym jest znawno Aby tak jako J. M. insze panie dobre zacne znamienitością rodu dostatkiem i urodą przechodzi takież i w rozumie nad inne podlejsza nie była. Której się ja Łasce poruczam na potym więtsze rzeczy przyrzekając jeśli tę małą pobaczę być wdzięczną.

Dan w Krakowie w dzień czwartkowy pierwszego dnia Księ(życ)a Lipca. Roku od porodzenia panny Mariej we trzydzieści pięć po tysiącu i pięćset.

Metaphrastes ad lectorem.

Część pierwsza

O poczat. Logiki, stosunku do inn. nauk, defin. treści i podziale.

1) Co mówi K. o Logice Arysto.
2) Co zawie: Organon Arysto?
3) O stosun. Logi. do inn. nauk filozofi.
4) O nazwie, definicyi, podziale Logiki

Część druga

O pojęciach i wyrazach

§ 1. O pojęciu i tego wieloznacznościach. ~~Jak powstają pojęcia.~~
§ 2. Poglądy Wundta
§ 3. Teor. pojęcia u Aryst. i nowszych jego zwolenników.
§ 4 Podział pojęć wedł. Kantego:
§ 5. Wykł. i objaśn. Kantego arystotel.

Dn. 11 maj. 905 zaczął. wykł. Logi. ogóln. wstęp. a dn. 12 maj. przeszedł do Części pierwszej i ukończ. ją zupełnie d. 23 maj; Wyłożył ją w dziewięciu lekcyach.
Część druga zacz. 25 maj.

11. 5. 905

3

Ogólny Wstęp.

Log.

1

Kautzki Kar

Est. 1 -

10 maj. 905

Kilka defin. dla objaśn. trudn. tworzyw: wykład. Lub pisan. - logi. - zwrac. nie elementar.: lecz prawdz. i ogóln. inaczej:

Struve, Wykł. systematy. Logiki czyli nau. dochodzen. i poznan. prawdy. Tom I część wstępna - Warsz. 70 - Wende - (Więcej dotknie wyżej)

Czyt. zar. na str. 1:

Logi. w całej ogóln. znacz. jest nau. myślen. t.j. umiejęt. myślen. nad myślen.; wykaz. bow. zasady wielk. prawdy we rozwoju myśli -

Tam - dalej aut.: że myślen. prawdz. służ. ztąd. do wiern. odtworzen. w umyśl. tego co istn. niezależ. od umysłu w rzeczywisto. czyli do poznan. prawdy - Stąd Logi. jest nau. mają. za przedmiot zasady dochodz. i pozn. prawdy =

Ueberweg, Syst. der Logik u. Gesch. der logischen Lehren = 5e Aufl. Bonn 82 = von Jürgen Bona Meyer

(Stanowc niewątpli. Korzyst. w niejed. z tej książ.)

str. 1. Logika jest to wiedza norm i praw ludzk. poznan. die Wissensch. von d. normativen Gesetzen der menschl. Erkenntniss —

Poznan. jest to wedł. ent. organu ducha, ze pomoc. któr. odtwa: (reproduzirt) w sob. świadomie rzeczywistość. Pozn. alb. bezpośred. a wted. jest zewn. lub wewn. spostrzeże. (Wahrnehmung) — alb. jest poznan. pośredn. czyli myślący; Organ. ducha zmierzaj. do pośredn. poznan. jest to myślen. Prawa zaś normy: (die normativen Gesetze — Gebote Vorschriften — są to ogóln. przepisy) (Bestimmungen) Które organ. poznan. musi z. spełn. jeś. chce osiągn. cel poznan.

11.5.903

Log. 2

Wł. Biegański: Zasady Logiki ogólnej – Warsz. 903 = wydanie kasy Mianowsk.:

Tekst. na wstęp. przy. określ. zad. i podział Logi.:

Ubolew. słusz. że dotąd. rozmaici defini. a pośród tego w tem upatru. że dot. nie odgrywają. Logi. ściśl. od inn. nauk = stąd brak defini. jasn.

Zestaw. się jedn. nas defini. częst. w podręcz. napotyk: któr. się wyd. jemu zwięzłem i dość ściśł.:

Przedm. Logi. nau. o sposob. albo normach prawdz. poznania – str. 1 =

Autor sobie się zastrzeż:

1° że normy prawdz. Logi. nie dotyczą prawd w rzeczyw. przyrod.

2° prawda zwał. zgodność wyobraż. myślen. z rzeczywisto. jednakże rozum. przez rzeczywistoś. to, co dostęp. nas przez narządy zmysłów. = Czy nasze wyobraż. są dokład. kopia świa. rzeczywist. czy tylko odpowiednik. między. nami i rzeczywisto. o tem Logi. rozstrzyg. nie może.

Jest to wskaz. cało. prawda materyal. = odróżnić zaś prawdę formal. która jest rozumo. odpowied. do wyobraż. zgod.

str. 3.

+ międz. sob. bez względ. na wszelk przedmio. poznan. i na wszelk. związki między niemi

3° Co do pozna. – ma ono być stwierdzen. podobieństw i różnic zedrodz. bądź w świe. zewn. bądź w wewn. przez ducho.

Glasnica zaś przeciw Ueberw. wedł. którj. pozna. ma być odtworzen. rzeczywistości:

pot. przeciw Stum. Schuppe'm, Wundtowi, Millowi wystąpi. w sprawie teoryi pojęć: – który przez nich jest traktow. w Logi. – wedł. niego do Logi. nie należy.

pot. wystąpi. przeciw mieszan. jej z psychol. i t. d.

Log.

Część pierwsza.

O zadaniu Logiki, jej stosunku do inn. nauk, naturze i ~~treści~~ defin.; treści i podziale. –

Wspomnieliś. wyżej o trudn. towarzysz. wykład. Logi. Pochodz. one po częś.: z braku jasnej, przez wszyst. przyję.: defini. a co za tem idzie, z braku dokładn. granic i oznacz. przedmio. do któr. ma się zajmowa nau. Logi. psycholo. i Logi. ontologicz. Logi. matem. i jak się wszyst. te nowe twor. nazyw. i nau. gdy postęp. się tor. ścisł. defin. i na przedmio tym sam. przedmio. zajmu. różnią się tak dale. meto. i celem swoich badań, że rozchodz. się w kier. wręcz sob. przeciw. i dochod. do rezult. w niej. do sieb. niepodob. Aby z tego wydob. się zamęt. i zapew. sob. drog. bezpiecz. i pewn. do celu jak. wiodą: trzeb. odpow. przedewszyst. na szer. waż. pyt. wiąż. się z rozwoj. naszej nauki. Jest bow. nadziej. że po ich rozwiąz. otrzym. jak. pogląd rozum. na isto. tej nau; jej położen. w hierar. nauk, jej grani. meto. przedmio. i podz.: Punkt. wyjś. będz. w tych bard. pytan. bard. prost. ale przydat.

§ 1. <u>Co mówi Kant o Logi. czystej?</u> Ale czy to właśc. pyt. ma służ. za punkt wyjś.? Nie mog. wdaw. się w hist. Logi. = odsył. do książ. Struve'go i do wielkiej 4 tom. książ. Prantla = Gesch. der Log. im Abendlande (w 55 nast. =)

Przypomn. jako znan. dwa fakta: 1° że Logi. zost. stworz. przez Arys. zwięzn. w ogóln. zarys. swoj. części, która jest teor. syllogizm. —

2° że mniej więc. od czas. Arys. Logi. ta była wykład. w szkołach i zakład. Europ.: a jeśli pomin. pewn. spory, któr. wprowadz. do niej niejed. modyfi.: to mniej więc. w tej sam. form. dotrw. aż do czas. Kz.

A także to powszech. uznan.: że Kz. przez ogłosz. swoj. kry. czyst. rozu. 1781 sprowadz. wielk. przewr. w filozo. a przedewszys. w Logi. On sam był teg. zdan. i często porównyw. się do Koperni.: Jak ten ostatni wywróc. aż do znaczn. pewn. syst. Ptolemeu., odem. zaś zaczyn. nię epok. nową dla astro.: tak. Kz przekon. był, że aż do jeg. czas. obow. Logi. Arystt. a on ust przyczyn. wi nowi:

Jak. tedy zd. był. o Logi. swoj. wielk. poprzedni.?
Wypowiedział go w przedmo. do drug. edy.:

12.5.905

6

Trudności towarzy. wykład. Logiki

[Zdew. b. się, że nie łatwiejsz. nad wykład. Logi. Przecież 2000 lat po urko. greck. najpi. średniow. nowożyt. uroz. się jej wedł. tej sam. mniej więc. metd. i w tych sam. grani. Zapew. powst. razi. strasz. spory, ale te odnosiły się, albo: do kwest. drugorzędn. albo do przedmio. (słowa te należ. do ogól. wstępu –) leż. poza grani. właści. logi: Byłę n. p. porząd. ontologicz.] Ale sama Logi. rozważa. jako nau. formal: nie uległ. żad. zmian. istot. Sam Kant, któr. Krit. der rein. Vernunft" miała wprowadz. kolosal. w myślen. ludzk. przewro: a dodajs wreszcie. do czasu – otóż sam K. w przedmo. do 2iej edy. głosi. dzie. powia. że Logi. widoczn. od najdaw. czas. szła sob. drogą pewn. skoro po Aryst. ani jedn. kro: nie zrob. wstyt, z wyjątk. moż. porucz. (niektó.) niepotrzeb. subtelno. lub ściślejsz. określen. różn. przedmio. wykład. – ale to wszyst. odnos. się więc. do elegan. niż do zaber. ma być nau. wyprzed. zamknię. i skończo. Jest. czas niektór. (nowsz. auto.) zmienia ją wzorcz. przez wtrącz. jużto rozdz. psychologicz. o różn. władz. poznaw. (n. p. o wyobraź.) jużto metafory o pozyst. poznaw. lub o różn. rodz. pewno. wedł. różni. przedmio. – jużto

uczenie antropologii – o przezn. i powod. tychże oraz środk. zasadn. pochod. to z ich niewiadomo[do] twórczości. natur. tej nau. Nie jest to pomnoże. lecz zeszpecen. nauk, gdy się zaciera ich wzajem. granice. Zaś logi. przez to bard. ścisł. jest określo., że ona jest nau. która tyl. formal. reguły myślen. obrazu. wyczerp. ścisł. udowod., bez wzgl. na to, czy to myśl. jest aprioryczn. czy empiry. i t. d.

Że logi. to tak dobr. uda. się, ciąg. dal. K. zawdzię. ona swoje. ograniczę. przez któr. jest uprawnio. nawet zobowiąz. abstrahow. od wszelk. przedmio. poznan. oraz od różni. tychże a w niej rozum (Verstand) ma tyl. do czynie. ze sob. i z form. swoj.

Daleko trud. oczywiś. musiał. być dla rozu. (Vernunft), obrać drog. pewn. wiedzy, jeżeli nie tyl. ma ze sob. do czyn. lecz i z przedmio. Dla tej. logi. stano. tylko „jako propedeuty. niejak. przedsion. nauk a jeżeli mowa o umiejętności. oczywiś. przypu. się z góry jak. logi. do osądz. tychże, ale nabyw. samych umiejętno. trzeb. szuk. w nauk. zwanych tak właści. i objekty.

Gdziekolwiek post. K. dopatrz. tej. rozu. (Vernunft) na teorety. i prakty. do teorety. należ. matem. a po częś.: fizy. – następ. – metafiz. która oczywi. nauk. zupeł. wszelkiego ...

15.5.905 7 15.5.905 6

Log 1

§.2 Co zawiera Organon Arystot.?

~~Podział Logiki~~: Zerie: przegląd. pism Arystot. pomięcz. tej nau-
to nie stanow. one ani syst. całk. przeprowadzo. wedł. jedn. myśli przew.
ani nie rozł. w ~~ob~~ ogólnoś. związ. z całokształt. nauk. filoz.: Te rozpad.
się na fizyczo. teoret. i prakty. ~~etyk~~: Pierw: obejmuj. wszystk. nau przyrodzo: tak. iczb.
jak opisz. w dzisiejsz. rozum. czyli fizy. prakty.zaś ~~[illegible] [illegible]~~ dzieło. na ety. polity. ekon.
Znowu: jest utworz. osob. działu w pierwsz. filoz.ii czyli Metafi.ii, jak
później mówio: w któr. traktu. Arystot. o rozn. zasadn. kwest: ontolog:
przedewszystk. o Bogu. Otrzymu. w tym podział. ogóln. filo. na Fizy. Metafi.
i Ety: nie ma miejs. dla Logi. Uważ. ją za jakąś nau. wstępn.
która raz. odpowiada. ćwiczen: prakty: pozn. ster. ze przygoto. do
rozumow. się wogól. nauk.:

~~Tyle~~ Stąd: mają: przygotow.: bez któr. filozo. właści. rozmo. się
nie może. pomięs. wśrod pism, przeważ: przez uczn. jego. Organon, jako
stano. niezbęd. narzędz. do pracy nauko. i do filozofo. Za główn. z tych dzieł,
któr. noszą nazw. wszystk. pochod. od sam. Arystot: – nie potrzeb. się tak kwest. ter. rozmo:
bo oto: wszyst. przew. od porząd. zrko = uważ. Arystot. Analitykę, która
niewątpli. jest jego właśc. dziełem. = Co my nazyw. Logiką, on stale zowie
Anality: a co przed nim nazyw. się Dialektyk: i nieg. wśr.: wstępn.
później. Logi.

Otóż Analityka rozpada się na dwa dzieła: πρότερα i ὕστερα – każde podziel. na 2 księ: Analyt. prior. wykład. nau. o sylogizm. a posterior. nau. o dowod. defini. podział. i pomnoż: zasad czyli przyczyn = co wszystk. i dziś zwykle wyprzed. wszakże część: każ. porząd. logi =

Oprócz teg. w Organon znajd. się księgi de categoriis – περὶ κατηγοριῶν – czyli o form: pojęć i odpowiadaj. im form. bytu = oraz druga księ. de interpretatione περὶ ἑρμηνείας = czyli nau: o zdan: i sądz: Pot. przychodz. dzieło Topica – τοπικά = w 8 ks. o wniosk. dialektyc. czyli prawdopodob. – nareszc: księg: de elenchis sophisticis = περὶ σοφιστικῶν ἐλέγχων = o błędn. wniosk. Sofist. i tychż rozwiąz.

Z tego wyciąg. wniosk:

1° Że Organ. arysto: obejmu. wszyst. mniej więc: przedmiot: które dzisiej traktow. są w Logi. miesz. tak zw. formal. teor i materyal. a nawet to wszys to znajd. się w tak zw. teor. poznan.

N. p. Sigwart w pierw. tom. swoj Logiki wykła. 1) teor. sądów 2° teor pojęć i 3° teor. wniosk: czyli powiąz. sąd. W drug. zaś tom. mówi o metod. pod którą ogół. nazyw: rozum. on już to powstaw. i tworzen. pojęć, pot. syntez. pojęć złożon. – metod. tworzen. sąd: czy za pomo. dedu. czy indukc. nareszc. pewn metod. pomocni. Wszyst. te kwest. znajd. się mniej lub więc. obszern. wyłożo. w Organ.

15.5.905

Log. 6/2

Organon Arysto: skła. się z szeręu pism róż. objęto. i wartoś. Nazwa tej kolekc.: nie jest dawniej. od pierw. wyd. Kompl. dzieł Aryst. któr. zrob. Andron. ze cesa. Aug. Sam Arys: żadn. wspól. nazw. nie nad. tych pism. stud. swoj. logicz. nazyw. zwykł. analityc. a przez ὄργανον rozum. w szt. myśl. myślen. które jest więc narzęd. do znalezien. prawdy. Uważa: tą nazwę tę przenies. na cał. zbiór pism, wyj. je ze narzędzi-przygotow. a niezbę. do filozofii. Komentato. od pierw. wieku uważ. stanę. ten zbiór za całość, złożo. z częś.: podrzęd.: i dla tej. wspól. nazw. miał. się ustalić.

Są to pis. następ. w porząd. w jakim je zest.: Andro. i pozn. wyd.:

1) O Kategor.: — περὶ κατηγοριῶν — skład. się z 16 rozdz. Stanow. zadzi. Już św. Aug.: w IV stul. gdy zacz. się uczy. Logi. patrz. na tę książ.: z zaciek. zacięcie = a gdy w VI stu. Symplicy: pisz. uwagi do niej kom. uważ. za potrzeb. uzupełni. ten pod.: to już tylk. napis. kom.: Przez śred. wiek. każd. scholast.: koment. je na nowo = a w drugiej. nawet scholast. Logi.: pisze. po Tom. rozdz. De praedicamentis zawsze. więc wszy. to, co logi. wykład. w swej. dzieł. = Obok tej. literatu.: nowszej.: gruntow. jeszcze jest obszer=

Pierw. trzy rozdz.: (antepraedicamenta) trakt. o podziale ~~słów~~ nazw. i imion tylko - homonyma, synonyma, paronyma = aequivoca - univoca - denominativa o podziale słów i rzeczy = wszystko to na owe czasy, gdy nie istn. żadn. gramat., żad. prawie. filozof. nowy - niezbęd. wieków. i ważn. =

Przypomi. że słynna Logi. Milla (przekł. Gomperza - Mills Gesam. Werke II-IV - lub Syst. der deducti. u. inducti. Logik I. II. III) zaczy. się od tych sam. przedmiot: Rozd. 1 pierw. ks: O konieczno. zaczyn. od anali. mowy - rozd. 2. o nazwach - rozd. 3 o rzecz. oznaczo. przez nazwy = -

A Logika Baina 2 tomowa - Warsza. 78 = po dług. wstęp: zajmu. się streszcz. z psycho. tey. co potrzeb. się wie. do stud. Logi = pot. pierwsze mi zasa. Logi - Klasyfika. wiedzy - defini. Logi, tej podz. poziomy. pierw. księ: Terminom czyli wyraz. pojęciom i sądom = a rozd. 1 jest cały o termin. czyli wyr:

§ 1: Prawdy rozważane w Logi. są zewn. wyst. w wyrazy

§ 2: Wiedza w mowę wzięta przyjmu. formę sądów

§ 3. Powody dla któr. Logi. trzeb. rozpoczy. od rozważ. wyraz.

§ 4 wyraz czyli imię jest znak. rzeczy

§ 5. Wyraz. rozważa. w Logi. klasyfikujemy ze wzglę. na ich spólność i paralelizm

§ 6 Ze względu na ogólność wyrazy są szczegółowe lub ogólne

i t. d. Tekst paragr. przyjęcia znacz. wyraz. jest 18 =

15 - 5 - 905

9

Logi 6/3

Następ. druga, główn. część dzieł. od rozd. IV – IX inclus. – zawiera i twor. mająca jądro nau. o katego: one zaś wykład: zev. w rozd. 4 tym a rozbiór. w następ. 1° subst. 2° ilość 3° jakość 4° relacya 5° miejsce 6° czas 7 położ. situs 8 stan (habitus) 9) czynność actio 10) bierno – passio

Temi kategor: zajęt. się mnós. wszyscy rozwiąz. badacz. od Kanta aż do Mill' i Bain – a w któr. je odrzuc: wielu je zastęp. inn. podz. i jednak. z żad. tych podz. nie ostał się = a uczony: zaczn. podnosz. przeciw Ary. sz bezpodstaw:

Od rozd 10 zaczy. się trzecia część, idącz do koń. – zas. rozd. 6 (10 – 15)

rozd. 10 y o przeciwieńst. – oppositio – odróż. 4 rodz: a) relationis b) contraria z my contrarie Begr. – contradictoria

c) privatio – habitus

d) affirm. – negat.

Rozd. 11 jeszcze o przeciwieńst. rzeczy.

" 12: o pierwszeństwie – pięć sposobów.

" 13: jak rzeczy istnieją razem ἅμα – trzy sposoby.

" 14 – odpowiedz: „razem" któr. jest katego – ruchu, że jest to ruch. do pojęcia ruchu – odróż. 6 gatunków

a) generatio b) corruptio c) augmentatio

d) diminutio e) alteratio f) motus localis

rozd. 15 y = o ἔχειν

wiele przykł. czy sposob. –

Kończ. księg. się bez zakończ.:

Do Kategor. Aryst. potrzeb. Isagoge Porfiry. Stwi. one ze wstęp i znacz. były od pocz. średn. wiek. w przekł. Boecjusza i dzinieję za Victorina – Który. zatrud. znowu Koment. Po grec. napis. przez Porfiry: (233–304) dla młod. Chryzaoryusza. Przeto – Arys. t. w 2im rozdz. mowi o podz. rzeczy i oceny = mowi. Porfir. że trzeba zrozum. było pojęć fundament. aby lepiej Chryz. rozum. nau. o Katego. Są to quinque voces Porphyrii = genus, differentia, species, proprium accidens = . Są to tak zwane universalia

De interpretatione – περὶ ἑρμηνείας –

Zajmu. się zdaniami. Jest: Księgi o Kategor. mowi. nazw. teor. pojęć to 4 drug. Księgi mowi. wch. za teor. zdań czyli sądów – jest to początk. drug. ὄργανον – tak to pojmie =

+ rozd. 13: to samo
" 14: sprzeczne sąd: w propositiones contrariae

Rozpocz. tak. Arys. o mowie ludz. że jest znaczkiem myśli. pot. nega. i affirm. – nazwie. zdan. ἀπόφανσις / i mowa (λόγος)

rozd. 2: co to imię ὄνομα
" 3 co to słowo = orzecznik ῥῆμα =
" 4 " " zdanie – λόγος
" 5 " " afirm. i nega.
" 6 " " to samo i sprzeczne
" 7 " " twierdze. ogól. i szczegół – oraz tychże sprzeczn. –
" 8 " " o zdan. pojedyn. i złożon

rr. 9: o przypadk. przysz. – przypadkowo = contingens futurum
rozd. 10: o sprzeczn. sądów
" 11: o połącz. kilku orzecz. w jedn. zdaniu
" 12: o zdaniach mod. modalnych +

16.5.905.

10

Log. c/1

Organon Aryst. (ciąg dalszy)

<u>Analityka pierwsza</u> - należ. do pism naczelnych Ary. i zasadn. wykończ.: Ponieważ prawda lub fałsz nie znajduj. się ani w słow. ani w poję.: lecz tylk. w zdaniach orzek. zd. jako wykaz. w De interpr. należ. jedn.: zaj. się sprawą niesłych. waż.: Jest mia. fakt, że prawda lub fałsz nie zawsze widoczn. w zdaniu orzek. sądz.; trzeb. tego niew. dochodz. a to się dzieje ze pomo. sylogizmu. Stąd Ary. w pierw. Analityk. wykład. teor. sylogizmu. Tę przedsię. nazw. i zatw. ~~zata.~~ (on ~~pierwsz~~) wyłącz. i w now. odpowiedn. terminy. Termino.: Dowó. nowe o zdan. poszczegól. nazy. się enuntiatio ἀπόφανσις - ale w sylogisty. dochodz. prawd. musi być przyczyn. trzech zdań, które w stosun. do następ. zw.: występ. jako dwie premissy - praemiss. προτάσεις po któr. następ. trze. zdan. - conclusio - ἐπιφορά - συμπέρασμα -
Używ. też i inn. termin. na oznacz. tych elem.: sylloġi - τὰ τοῦ συλλογισμοῦ στοιχεῖα =

Praemissa major λῆμμα sumptio - acceptio
" minor πρόσληψις assumptio
conclusio = ἐπιφορά =

Kr. I ma
rozd. 46

A w treści zdan. składaj. się na syllog. są tyl. trzy pojęci:
któr. dost. uob. nazw: trzy terminy — z któr. drz się na podst.
i kon. syllogist. figi. a jed. w środ: ὅρον =
ludz. śmiert. króla. — τὸ ἄκρα = króla. ~~śmiert.~~
a jed. środku — μέσον = ludz.

W rozd. 1 = potrzeb. defini.
" " 2. i 3 o odwróceniu (conversio) sądów
" " 4 mechaniz. sylogizm. i pierw. figi: i wykaz: że
za pomocą trzy figi. wedł. poz. termin. środ.
Arystot. zast. się tylko nad trzeb: pierw. figi:
któr. wyjm. cztery = chociaż mogłoby być 16
ale Arys. wykaz. że tyl. cztery z nich daj. konklu
na podst. cztery liter a — e — i — o
oraz umieszcz. treści termin. jed. w drug: =

{ Każdy — śmiertelni } Wedł. Arystot.
{ Sokr. — człow. } Sokr. — człow —
{ Sokr. śmiertel. } człow. — śmier
Sokr. — śmiert.

W pierw. figi. u Ary:

wszys. ludz. — zwierz —
zwierz. — śmiert.
ludz. — śmiertel.

16.5.905

11

Log. c/2

W rozd. 5 obrzez. wytw. 2ª figi (prae-prae) - z 16 tryb. tyl. 4 daj. konkl.

w rozd. 6 obrzez. wydz. 3ª figi (sub-sub) i z 16 tryb. tyl. 6 któr. daj. konkl.

Cała ta figa w swoich wszyst. tryb. ma zaw. konkl. partyk. alb. twierd. (i) alb. przecz. (o) - stąd nies. warto =

w rozd. 7 o konwersji sylogizm.

od rozd. 8-23 (incl.) o sylogizm. modaln.: tu dot. tyl. rozbier. kategor.

~~przy tem~~ rozpra. dzi. o ~~~~ / możeb. niezgrzest. przypadko. przyporządl. i t. d =

w rozd. 24 regu. ogól. o termin. sylogizm. i o stosun. konkl. do premis

roz. 25-26 o liczb. termin. - o propoz. i konkl. do sylt. ... i w każd. figu. możeb oraz o łatwiejsz sposob. wydobyw. ich z premis lub zbijan.

od rozd. 27 - 31 incl. druga część pierw. ksig: poświęco. terminow. środkow. - od termin. środko. zależ. ważno. sylog.

rozd. 32–46 incl. trzecie części i ostat. pierw. ks.
wskaz. sposob. uczenia wszyst. syllog. możl. wedł. podz.
figur i trybów. =

Druga księg. która da się podział. na trzy części:
a) rozd. 1–15 incl. O wszyst. właściwo. sylloġiz. czyli o wewnę.
wartośc. wszyst. fig.

b) od rozd. 16–20 o błęd. jak. zacho. się mog. w sylloġiz.

c) od r. 21–27 : wzajemne termin. przykład - abdukcyę,
objekcye, enthym.

Analityk. druga

Drugie ks. zajmu. się definicyi.

Księg. pierw. zajmu. się dowodem:
roz. 1 czy wiedz. jest możl.
roz. 2–15 defini. dowo. i jego pierwia.
roz. 16–18 o błęd. popełn. przy dowodzie.
„ 19–23 o meto. wedł. któr. od twierd. bezpośred. należy przejść do bez/pośred.
„ 24–34 o róż. rodz. dowodu. i naukach.

18.5-205

Log. 8/1

Zajęliś. się po krót. Organ. Arystot.: Powró. do niego jeszcz. raz. w ciąg. tyl. wykład. Ter. poprzest. na reasump.: że z pism wchodz. w skład jego

Ksią. o Kategor. wykła.: teor. pojęć i nazw, bez któr. poję. ist. nie może,

Książ. de interpretatione – περὶ ἑρμηνείας zawier. teor. sąd. i zdań w ~~naszem~~ znaczeniu logicz.

Anali. pierw. w dwóch księg. rozwij. po raz pierw. w dziej. myśli ludzk. komplet. nau. sylogiz.

Anal. druga, takż. w dwóch księg. zawier. teor. dowodzen., defini.; (poznaw. zasad podziału),

Topika w 8 ks.: pośw. jest rozbiór. owres. dialekty. któr. rozumi. uważ. cał. tyl. ze prawdopodob.: cele zebr. pożytecz. do zbijan. zdań i badan. twierd. przeciwn. przeciw. lub sprzecz.: twierdz. ogól. ustosu. w dialekt. ze względ. prawd. gdy wszys. są tyl. prawdop.: Narzędz. służ. do bezwzględ. przekonan. nie jest ~~sylogizm~~ dialekty. lecz sylogiz. anality.: – on daj. prawd.: ἀπόδειξις

Na koń. Orgen. umieszcz. jest dział de sophist. elenchis, bez. robiej.: źródł. uczyn. prawdop. [illegible] notat. rozbiór. w wykład. sem. Arist. Znajdz. się tam głów. sofizmat. i spos. ich rozwiąz.: One takż. w każd. logi. uwzględ. – n. p. u Bain'a [illegible] uwzględ.

Przekł. pism logicz.: ukaz. w 1829. Tam. się mow. jaż o średniowiecz. i renesansow.: w edyc.: Arystot. Didota paryskiej = pod. w III tomie wielk. edyc.: Akad. berlińs. – tek. w. Bekkera gdz. Tom III latine versis inkl. przetłu. = Niem. przekł.: Metzlersche Sammlg Hoffmann'sche Uebersetzungsbiblio; Kirchmann philos Biblioth: Engelmann's Biblio

Trendelenburg,
Gesch. der Kategorien-
lehre – Tom I –
X. Gebr., D. Katego.
Arist. (odbitka)
Meyer, die Syllogistik
der Arist. 3 Bde

—

Trendelenburg
Elementa Logices
Aristotelicae – Berl.
36 – 9e wyd – 92 –
Id. Erläuterungen
zu den Elem. der
aristot. Logik –
Berlin 76 3e wyd

Ogóln. Wnioski tego § 2:

1° Że Organ. Arystot. obejmuje wszystk. mniej więc. przedmiot.: które traktow. są w dzisiej. nazywan. Logi.:

N. p. wielkie dzieło. Logik. Sigwarta wykł. w 1ym tomie: a) teor. sądów b) teor. pojęć, c) teor. wniosk.: czyli pośredn. sądów

W drug. zaś tom. rozpr.: o metodzie, pod którą ogóln. nazyw. autor rozum. już to tworzen. pojęć – już to syntez. pojęć itd., pod. metod. tworzen. sąd. czy ze pomo. dedukt. czy indukt. – nareszcie pewn. metody pomocnicze. Wszyst. to trakto. u Arystot. bez. obszer. a nie. dale: lepiej =

2° Nan. wykaz.: w organonie nie ma wyst. formalizmu. Ched.: jak. sądz. Kant. a za jego przykł. wiele innych: Że w późniejsz. rozwoj. zwłaszcza od 18° wieku rozwój. Logi przybiera. natur. przeważ. form. przed. jest, ale to nie wina Arystot. On zaw. utrzymuje nau. swoj. w związ. z rzeczywisto.: która dotyczy. o przedm. logicz. Mówiąc o definicji: i dzielen. pojęć uwzględn. zaw.: względ. świata objekty. i potrzeb. wszystk. tworzy. pojęć przez porównan. ich z rzecz.:

18-5-905

Log. d/2

§.3. O stosun. Logi. do inn. nauk. filozofi. Zaczy. mowa od Ary. On lub. wszystk. klasyfiko. i porządko. Miał do tego zdoln. porząd. osobl. Jeśc. Jed. stwoor. tę nau. jest z góry przedtem przed. że wyprac. ją pewn. miejsc. w hier. nauk. Jednakż. o tem ściślej. tyl. domys. Czy z nich wyprow. moż. jakiś wniosk. wreszcie; przedtem: niebaw. zobaczy. Przypom. sobie jedn. wpierw, jaki ściśl. podział wiedz. ludzk.: gdy on pod okiem Pl. zaczą. swoj. stud. Wiedz. podówcz. wyj. identyfi. z filozo. i dzielo. na trzy części: fizy. ety. dialekty. Pierw. obejmo. nau.: przyrodn. jak dzisiej się rozum., tak iż obejm. jak. opiso.; ety.: bada.: zjawis. duch.: tak w życiu jednost. jak społeczn.; zat. to wszyst. co dziś. jest przedmio.: ety. w ściśl. znacz.; polity.; ekono.; socjolo.: Wszyst. to niewątpliwie mieści. się w ramach ety. Nareszcie: dialekty. będą. wszy.: reszt. nau.: systematy. była niewątpl. drugi działy. kwest. logiczn. w nasz. rozum.; retory.; ontologię: a nawet metafizy. w ściślejsz. znacz. Umysł jasny, lubiący porząd. i systematyki; bogato: tak. zaprowad. podział: który potem wieki cał. a w główn. zarys. dziś jeszcz. jest przestrzeg.

Podział. wsz. nauk. na teorety. prakty. estety =

Pomij. teor. wsz. prakty. któr. podz. na ety. polity. ekono., pomij. estety. z któr. tyl. wspom.: jedn. o szt. - poezy =

a zatrzy. się przed dział. przy naukach teorety.: Te najpierw. dziel. się jeszcze z bad. przyrod. a przez przyro. rozum. wszyst. co jest w świe i podpad. pośred. lub bezpośred. pod zmysł. naw.: dawn. nauk.: Przyro. jest odp. fizy

Zachow. tedy Arys.: z dawn. podz.: i fizy. i ety - tyl. że szeroko. i w szczegół. uporząd. Fizy. rozłoż. na wiel. nauk.: astro: meteorol. fizy w ścisł. znacz. psycho: zoolo: botani. minera. itd. O wszyst. tych częściach nauki przyrod. napis. Arys. dzieł; z któr. niektó. zaś. zaginę. za podział.: dzieło nauk. nowszy. To samo zrob. z Ety - któr. raz na zaw. zost. oddziel. od Poli. i Ekono - oczy. Tl. nie zrob.

Ale co zrob. z dialekty? Przedewszyst. pomoc. zrob. że trzeb stworz. osob. nau.: któr. b. trakto.: najogól. kwest.: ogól.: potrzeb. do zrozumi. poszczegól. nauk. przyrodn. - i etycz. polity = Wszyst. te nauki, jak i dzisiej, tak i za czas. Arys. przypuszcz. że jest jakaś przestrz., jest czas, jest ruch; że jest jakiś byt ogól.; podleg. zmian. pośród. pew. stał. przyczyn. Że są różn. rodz. przyczyn, wyżej stałe niezmi. Absolut - że jest przedewszyst. Isto. Najwyż. któr. wszyst. jednost. dozna -

Odj. istnien. i najwyż. bytu.

Wszystk. te Wst. opracow. Ar. w dziw. księdze, która, jak tyt. inn.
któr. wyszed z pod jego piór. jest pierw. swej rodz. i wszy. się dziś. przyp.
Metafizy. On sam ją nazw. Filozo- pierw. pragn. aby stan. zawsze
tak. do filoz. teorety. jak. i prakty. bo obie przyjmuj. z góry
mnóst. proble. któr. nikto. Ar. rozważ. w metafi. Ułoży się przeto
wedz. filozofi: w kontakt trojak: 1/ Metafi- 2/ Fizy- 3/ Ety i Polity. =
Dawn. zaś" dzieleb: w 1szy: zost: zastap. przez metafi; w 2gi: na nowo
i przedzi. nauko. oprac. wewlad jako Logi: do nowo nauki: przed
Aryst. wzgl. anality. wszys. o krem poję:

Otóż ta nowa nau. dziwiąc logik. zaczyna jak. zajęt.
miejs. wobec całokształ. nauk filozofi. z

Jest dowzyd usprawiedli. że metabyt. przygot. do Metafi.
Ary: Met. IV. 3 p. 1005 b – że do nau. o bycie, ile jest byt = ὂν ᾗ
ὄν (treść Metafi. lub Ontol.) należ. dopeł. przystęp. gdzie się zna
dło. Anality = Tą zaś mow. że [illegible] wzdy nauko- Top. VIII
14 p. 163 b powied. należ. umieć że wszy. sob. przeciw. wyciąg. wszyst.
konsekw. – Gdyb. kto chciał stąd wnosić, że Aryst. uważ. Logi.
za przedsionek do Metafi. nie potrzeb. się zaraz spierać – jednak z.

mozn. stanow. twierdz, że anality. tak. wielka stan. za wstęp. do Fizy. i Ety. = Z tego. punkt. pew. widzenia. — bo jes. meto. Logi. jest potrzeb. wiedz. bezpośr. do zdoby. prawd. — a prawdy te są albo metafi. albo fizycz. albo etycz. tak. wiedz. dobr. zrozum. Logi. nie umożeb. gdy już wszyst. te nau. z ich specyfi. metod. zos. tam znan. który zob. logicz. kombin. i badan.

Aż. wyjść z tych trudno. radzi Ueberw. już to Logi. (str. ~~107~~ sq) umieszcza: jako część integral. w całokształt. naukow. filozofi. już to wyznacz. jej zadan. propedeut. na wstęp. do stud. nauk. filo.
W pierw. raz. zajmo. b. miejs. dość wyso. w hierar. nauk. filo: Bo syst. filoz. musiał b. wedł. Ueber: rozpocz. a) od Metafi = to jest bytu progr. bezpośr.: — pot. ustal. jako b) część drug. ogól. teor. przyro. czy Kosmos: (bezpośr. fizyka), i na c) trzec. miejs. przypadł. filozo. ducha (czyli Ety. — w znacz. starożyt.: Otóż te filozof. duch. która była b. więcz. Arystoter. i ~~dopełnie~~ razem. filozo. przyrod: rozprac. naprzód w Psycha o isto. i praw. (Seelenlehre), a po niej przypadły b. trzy nauki normujące (normative Wissenschaften): Logike, Etyke, Estety = czyli nauki tum. prawa, za pomo. któr. docho. się i urzeczywistn. ideał prawdy, dobroci i piękności = des Wahren, Guten u. Schönen.

19.X.905 15 Log e/2

Prawda bytab. poznan. rzeczywisto; dobroć urzeczywistn. idei dobr: jako przedmio. woli i działan; piękno zjawia. się idei rzeczywistości jako przedmio. uczucia i twórczości. Potych znacz. przyzwoitab. dzieło pedagogi; zam. kontemplacji i normuj. nej. wiedz. przez genety. prowadz. uczniów filozo. do celów ideal. t.j. do pozna. prawdy, do chcen. dobr. i do umiłow piękn.

Naucz. filozo. dziej. czyli wiedza rzeczywist. rozwoj. rodu ludz. ile ten odbyw. się zgod. lub sprzecz. [niezgod.] z przew. normuj. ideal. rozw. z dodat. filozofi. rozwoj. takż rozwoj. kultu. i relig. jak sztu. i nauki.

Porządk. stósow. do tego pomieszcze. nauk. wykład. b. Logi. bard. późn; w każd. raz. po Metafi. i Fizyce – na pograni: filoz: ducha, który rozpoczyn. b. od Psycho. a przechodz. b. pot. do Logi. –

Ale w prakty. to niemoż. bo jakaś Logi. potrzeb. na począt. przed rozpocz.; stąd filozofi (Ueber. str. 12 i nast.) Bywab. to propedeuty. przygo. do filoz: a jest możeb. tak. nas. bo wystar: do niej wsió. kil. ogól. przed z metafi. i psycho. któr. b. same przez się były bez zrozum. a w każd. raz. Takż. dotyk. się wrzecz. A tak. propedeuty. i bar. odpow: bo stąd. Logi. Tatwiejsz: od uostępuj. dyscyplin filozofi. Poza tej Logi zaprow. do ćwicz. się w posł. metod. któr. w niej i w inn. częś. filozo zażyw. Tym sposob. Logi. propedeu. stawab. się korzyst. wrzecz. i przygotow. stąd filozofia

Co dotycz. uwag. mej. stosun. Logi. do filoz: lub w ogóln. stanowisk.
do nauk. wogól. tak odpowi., że Logi. jest przedewsz: zasadn: syst. zasad
i pojęć, czyli teor. naukow. myślen. Myślen. zaś (a w tem chwil. nie daję
żadn. dokład. defini., tyl: wyjaśn. wszyst. przez przyt. ogól. (uwag. zalety) myślen.
przeto jest łącze. pojęć w zdan: tu wyłącz. uwz. sąd: o rzeczywist.
Za pomo. sąd. chce: uświad. sob. i inn. jakiem wielk. rzeczywisto. jest,
jaka była i jaka być moż. jaka być powinna. i t. d.

Ile będ. uwzgl. rodz: rzeczywisto: tyl. będ. nauk. ogóln. z
któr. każ. może rozpad. się na mniej: lub węż. liczb: mniej. rodz:
Ale jak.ckolw. jest kierun: tych rodz: jakkolw.-ich podział.-to
pewn: że wszyst. postęp. się tym sam. instrum: t. j. myśle: a
ich rozwój. i błędy, rozwój i zastój lub nawet cofan.-się zależ. od
dobro: tego wspóln. a w swoim rodz. jedyn. narzęd:

Ale to narzęd: jest również naczeln. w życiu prakty. i twórcz.
Cokolw. człow. robi w domu lub za dom.; w rodzin. lub społeczn.; w sztuk. lub
przemyśl., na wojn. lub w polu: zawsz: działa on, jako isto. myśl. a funk.
myślen. odby. się wedł. pewn. stałych. praw. Mówią. że to nie są prawa przy
rod.-w ścisł. znacze. (Biegański p. 2), poniew." prawo przyrodni.-ozna
cza ogól. koniecz. i rzeczywist. związ.-międz.-zjaw.- a Logi.-rozpatruj.

itd. taki ogół. związ. myś. zjawis. wszystko. który doprowad. do określo. celu, nazywa. do prawdy" „Pośród rozmait. związ. myśli Logi. wybiera te tyl. połącze. któr. prowadz. do wynik. prawdzi. i z tych połącz. wyprow. normy, prawidła, podł. któr. postępo. musi. jeśli. chcemy osiągn. prawdz. Konieczno. więc którą. jest tyl. względ. a nie bezwzględ." „Prawo ozna. stałą, której zaw. i wszę. zachodz. musi i prawidł. zaś logi. wyra. pozwoleń. i konieczn. stałe. tyl. tych kombin. które prowad. do prawdy."

„Prawidł. więc logi. maj. tyl. znacze. względ. i celo, nie oznacz. bez- naczeln. stał. i konieczn. biegu myśli. Otóż celowo. względno. praw logiczn. odróżn. je zwykł. od praw przyrodz." —

Przecież teraz moż. zrob. tę skrom. uwag.: że względ. bez- wzgląd. na cel osiągn. jest ostate. czynno.: przyrodz. wszyst. która odbyw.: według: pew. praw, jak wszyst. funk.: biologi.: Przypuści. że zmień. porówn. się według. pew.: stał. praw.: chodzen. latan. i pływan. moż. być sprowadz. do pew. stał. formuł.

N. p. posta.: ruch każd. zwierz.: zależ. od położ. jego środka ciężko. który w stan. spoczyn.: i gdy [illegible] zewn. siły nie działaj. musi leżeć w pionow. linii, która przechodzi przez podstaw. jego podpory.

str. 24
Bell Pettigrew
Ruchy zwierzęce
tłum. Nawrocki
Warsz. 75 Gebeth.

Str. 24 „U wszyst. zwierz. poruszaj. się na ziemi, środ. ciężko. jest podpar. przez rozmai. ukształtow. organa; podcz. lotu ptak. i owada jest on zawieszo.; tylko u ryb. któr. poruszaj. się w płyn. którego gęsto. jest prawie równ. ich ciężaro. właściwe. na środ. ciężkości odby. się równo działan. we wszyst. kierunk."

str. 25 „Ruchy więc zwierz. we wszystk. wypadk. są dokonyw. za pomo. dźwigni którą wcale się nie różn. od używ. w przemyśl. Dźwigni. te są tworzo. przez kości i połącze. stawowe. a porusza. przez mięśnie.

Będz. zat. Logi. nau. zamordziel. Która przypu. kilka pozi. z psycho. metafizy. ale która nie jest zaraz. blis. z całokształt. filozofii – tak jak wiele. niej nie jest. Ale jest podwójn. względ uptrzwaj. na Logi. –

a) Strona do filolo – wzgl. do słowa –

b) Strona do życi. praktycz. dialektyczna –

22. 5. 905

Log f 2.

§ 4. O nazwie, definicyi i podziale Logiki.

Pierw. dwa punkty trzym. się razem, jedn. drug.; bo zwykł. nazw. ustal. wyraż. defin. a jeś. wyraz etymolo. się do tej. nie nada. lecz brany jest w now. znacz. konwencyon.: to zwykł. raz. z tem now. znacz.: wyjaśnienie jest także i defini. dla które. zost. przyjęt.: Uczo. język. dostat. nierzadko wyrażon. przykład. i zbież. pod kon. odpowiedn. § wskaz. na waż. i blisk. pokrewień. prawd myślen. z praw. mówie. Logi. z Filolo.

Wyr. ἐπίσκοπος n. p. znacz. oznacz. dozórcę – gdy zaś od. chrześcijań. pojawiły się nowe urzędy, okaz. się potrzeb. now. nazwy dla pierwszych nowych godno.: w gminie duchownej. – Św. Paw.: pierw. nazwał biskupami naczelnik.: κοινοτων –

Wiedz.: jest. ἐκκλησία – zebr. ludu: lub obyw.: potem zaś na oznacz.: nie tyl. zeb. społeczn. chrześcijań.: lecz nawet gmach.: publi. w któr. wierni zbier. się na nabożeństw.

Podobn.: now. nazwa ποιητική = to jest sztuka produkow.: wszystkich. w dzied. piękna czy sztuk piękn. w naj. rozmaitsz. – ποίησις – zost. zacieśniona do jedn. tyl. twórczo.: poetycz.: tyl. takie. mąż jest poetą, tyl. jego utwo. nazy. się poezyą. –

Nazwa nau. od wsz. wyraz. narz. się Logice i od Bryan. przeszła do wszyst. języ. europej. A jedn. jest pochodz. greck. i może mieć tyl. znacz. co λόγος a te za wielkiego:

U Plat. nie znajd. - w pism. autenty. ~~[illegible]~~ znaczy u Aryst: ~~znaczy~~ to samo: co abstrakcyjn. lub rozumo-zen. (badania) pojęć bez posługi. się badan-naczynstwo: Stąd mówi o Plato. i Platoniz. - Met. XII. 1 § 5 - i d.p. wsz: chwali ich ~~[illegible]~~ pojęć - ale ogó. gani - a właś. przeciw λογικῶς ζητεῖν wyraźnie uważa φυσικὴ σκέψις - mówi niew. że czysto logiczn. analiza pojęć, im więc wznosi się do ogól. poglad. tem więc oddala się od dotykal. rzeczy -

~~Pod względ. Stoik:~~ jedn. Aryst. jak wspom: wyłą. mówi analitykę, stawiaj. ją naprzeciw dialekty. platoń. = przez analityk. rozum. zaw. wykład: (czyli analiz.) Sylogizm: w jeg. pierwsz. Przedmi-tyczn. zaś teor. anality. sylogiz. w rozum. Kanta.

Pod względ. Stoik: używ. się jedn. wyraz. w rozum. wszyst. i zastęp. anality = Cic: de fin. I. 7 = in altera philosophiae parte, quae λογικὴ dicitur =

Alex. z Afrodizji = ἡ λογικὴ πραγματεία

23.5.905

18

Log. 1/3

Boeth: logicen Peripatetici veteres appellaverunt. Ułtow. Senekę i Kwintyl: aby wyr. greckiego oddać przez philosophia rationalis lub rationalis pars philosophiae nie przyjęły się

S. Thom. in Arist. Anal. post: Ratio de suo actu ratiocinari pot. e haec est ars logica - i. e. rationalis scientia, quae non solum rationalis ex hoc quod est sec. ratione quod est omnibus artibus commune, sed etiam ex hoc quod est circa ipsam artem rationis sicut circa propriam materiam -

Kant - Log herausg. von Jäsche S. - dass sie eine Vernunft. wissensch. sei nicht der blossen Form, sondern der Materie nach, da ihre Regeln nicht aus der Erfahrg hergenommen sind u. da sie zugleich d. Vernunft zu ihrem Objekte hat -

Co do defin.: wszystkie one z som. uczony. Aryst ja uczy. Analityky = czyli nauką [przekreślone] się analizą rozumowań.

Rzym. ai do Boecyu: tak iż inaczej jej nie okresl: skoro ją określając za przedmiot uściśl. rozumow. się funkt. rozumu,

Piskor. wyraż. ratio de suo actu ratiocinari jest to samo wyraż.: a następ. tą nau.: nauka: ~~teor.~~ wiedza prawdziwego myślenia mamy defin. i drogi jasn. i drogi pewn.: [illegible] wszelk.: [illegible] opera.: wszy.: nie tyl. w teorety. badan. prawd. lecz także w życiu praktyc.: któr. przecież bez logi. nie. stanow. się może =

Wundt – Logik I = Erkenntnisslehre p. 1:

d. wissenschaftl. Logik hat Rechenschaft zu geben von denjenigen Gesetzen des Denkens, welche bei der Erforschg der Wahrheit wirksam sind –

Ueberweg §1: Die Logik ist d. Wissensch. von d. normativen Gesetz. der menschl. Erkenntniss =

Höfler: p. 17. Logik ist die Lehre vom richtigen Denken –

23/5. 905. 19 f 4

Definicye: Z ust.: przytocz. z poprzedn. Kan. do 2 cz. edz. Krytyki czyst. rozu.: wd. ie uwa. Logi.: któr. nazy.: formal: t. j. arystotel. za nau. o formie sam. myśler.: von der blossen Form des Denkens; one zawier. sam. prawa, jak myśl. mamy – nie bada warto: ani począt. tych praw – bo to należ. do Logi. transcend=

Pod wpływ. K. ustal: się defini. Logi. formal. jako „wiedzy form myśler. – die Wissensch. von den Formen des Denkens (Hoffbauer) – lub „wiedza ogóln. i konieczn. praw myślen. – d. W. von d. allgem. u. nothwendig. Regeln des Denkens = Kiesewetter=

Sir William Hamilton: Logika jest to wiedza formaln. praw myślen. lub praw myśli: jako takie

Te defin. rozstaw. dzi. do życzeń: = .

Co do podziału: jest on wskaz. przez Aryst., któr. układa treść w tomiszy podręczni. – a nas po części i nowożyt. Logi. się zachow. Wszystk. nowoży. tak w ogólu. jak samodziel. przykład. i książ. mówią najpierw o pojęc. sąd. i sylogizm, potem o dowodzen., o źródł. i dedukc. i różn. metod naukow. Pierw. część nazy. się zwykl. Logi. elementar. drug. – Metodyka.

Ten podział: na takie części: jednakie wyprzed. nam uprzedz-
go przez treści. wzgląd. kategor: któr. względ. się traktuje po niczego
lub uprzed. pominąć. i przez rozbiór krytyk. prawdy, któr. przez jedn-
bywają odsyłane ~~przekazywa~~ do tak zwan. Erkenntnisslehre, przez in. do kry-
teryologii; ~~takowa~~ te głów. dla tej. zob. uważa. podr. u Logi. ma-
teryal. i formal: Druga niech. razem. ich byt. przyznani wzajemnie ~~myśleć~~: z
punktu widzen. formalisty. to nie bez rozstrzyg. kwest: czy przecież
myślen. odpow. podob: praw: istni. w rzecz: któr. mają być poznaw.
Pierw. zaś to j. materyal. Logi. musi by wciąż. rozwiąz. to zadanie
czy obie te dziedzi. to j. myślen. i byt niezgod. odpow: sob: Innemi
słowy: czy myślen. zależ. jest od istn. rzecz:

Wundt podziel. swoj. Logi. na Erkenntnisslehre (Tom I)
und **Methodenlehre** (T. II) Ten drugi tom oprócz ogól. uwag.
o metodach zawie: Logi. matemat. i Logi. nauk przyrod. (czyli to
jest do fizykal. chemii - biologii - następ. Logi. nauk duchow.
gdzie ~~po~~ ogól. wstęp. następuj. Logi. nauk histo. społeczn. - następ. przegląd
na wszystk. meto. używ. w filo: Gdy zaś wraca do I^o tomu, ogól
do Erkenntnisslehre - mamy najprzód tylko ogól. o rozwoj. myślen. potem wykład
o pojęć. sąd; wnioskowan. o pierwsz. pojęć. poznaw; o prawd. poznania +

\+ Dla nas. ten pierw. tom wypełnia. mnóst. kwest: nie mających się w zakres Logi: element: Bo pozo. obie więc. istniej. Log: jedna formal. druga metafizy. obie niedostate. -

25. 5. 905

20

Log. 9

Część druga: O pojęciach i wyrazach.

Gdy przeglądamy słownik jakiegokolwiek języka: widzimy wiele tysięcy
i tysiące wyrazów następujących po sobie w porządku alfabetycznym. Pierwsza uwaga która
się nasuwa: że jedne są pierwotne (oryginalne w swym wyglądzie), drugie pochodne;
inne pojedyncze lub złożone; wszystkie należą do różnych klas: imiona, słowa,
przymiotniki itd. Uderza także: że każdy z tych wyrazów ma rozliczne znaczenia
które w obszerniejszych słownikach zwykle są skrzętnie wyliczone w pewnym porządku logicznym
niektóre z nich tak są oddalone od siebie, że powstaje słuszne zdziwienie jakim sposobem jeden
i ten sam symbol może oznaczać tak różnorodne pojęcia: nie mające ze sobą
nic zgoła wspólnego. Z drugiej strony: wyrazy zupełnie etymologicznie do siebie nie podobne
mogą oznaczać te same rzeczy lub pojęcia: Wszystko to, jak z jednej strony:
zwiększa bogactwo języka: tak z drugiej: utrudnia jego rozumienie: zwłaszcza dla tych,
którzy zamierzają go się uczyć:

Słusznie: określa sobie za godło swej książki Karl Otto Erdmann: Sobald
man spricht, beginnt man schon zu irren – Piękna ta książka wyszła w
r. 1900 pod tyt. Die Bedeutg des Wortes. Leipz. Avenarius =

Obchodzi nas przedewszystkiem fakt, że dziesiątki tysięcy wyrazów zebranych
w słowniku i krocie tysięcy pojęć przez nie oznaczanych: czy bezpośrednio czy pośrednio
są owym najogólniejszym materyałem: który posługuje się myśl ludzka: aby wygłaszać.

swoj. wynik. czy zdan: Bo wszystkie. myślen. jest zaw. zdan. czy pojed. czy złoż. A zdan. każ. ma zaw. szat. zew: utkan. ze słów. i treść złoż. z pojęć.

Stuart. Bain pierwsz. księg. swej Logiki (Warsz. 78, 2 tomy) któr. pojęcie. jest wyrazem, pojęciem i zdaniem = zaczy. od uwagi; że jakkol. zwierz. i ludz. za pomo. scen. wszyst. doświadcz. się o rzecz. i pam. o nich zachowa. w wszystko. obraz. (I str. 49) i jakkolw. ludz. dorzeczli, któr. władaj. już mow. w częśc: swoich mają do czynie: z nierównego. wszyst. zaczynają. któr. nie potrafi. nazyw. tyl. w kar. to jedn. podaw: ogól niejas. wiadomo: u.p. wszyst. podobn. do zieb. rzeczy lub wszyst. liczb. moż. tyl. odbyw. się ze pomo. pojęć. wyraż. słow. Gdyb. mieli pierwsz. drugiemu wszyst. jednost. które obejmuj: jed. pojęć. drzewa lub liczb. tyj: wielk. uczel. uw. uwagi - swoich myśli stałob. się niemoż. Za pomo. spostrzeż. wszystko. moż. także przeko. się że 3+3 = 6 ale przy wszyst. liczb. jest to przedewszystk. niemoż. - gdy przeciw. zapomo. wyraż. moż. wielk. pojęć: Tak. w zdan. i tyl. w tej form. t.j. w formie zdaniach ogól. zad. mog. wiadomo. wielk. być podst. prawdy i metod. logi (I str. 51)

Wiedz. także że każ. zdan: czy w logicy. czy gramaty. brać zawsze. skła. się przynaj. z dwóch wyraz: i z tylu pojęć. Bo wyr. zawsz. wyraża jakieś pojęć.

§ 1. O pojęciu i jego własnościach. Z psychol: przyjm. jako znan: że rzeczy podpad. pod zmysł. nasz. dostarcz. nam wrażeń i że pam. ich. wraż. zrast. w obraz (wyobraż:) rzeczy. O rzeczy, któr. widzim. i któr. uważ. przypatrz. się, mamy wyobraż. Ten wyr. wzięty: oznacz. nie tyl. optycz. lecz także inn. zmysł. odbier. wrażeń ~~wyobraż~~. Gdy patrzę na kwiatek kwiatu, dobr. odróżn. jego kolor lub kolory, a także znaj. woń jego i potrafi. ją rozpoznać. mamy dokład. wyobraż. kwiatu, któr. nam. potrafi. zacho. w pam. a naw. dość mniej żyw. (szczegóły). Dobr. i to uczynić. - może później okaż. się, że to jest prawo ciągn. się po przez wszel. funk. nasz. myśle: - że tak. wyobraż. alb. odno. się do rzeczy alb. do któr. z jej przymiot. bo ostatec. więc ~~mamy~~ zawsz. - a to spraw. się także. nie wiem. nasz. jedynie. mamy tylk. do czynie: alb. z jaką rzeczą jednostkow. alb. z jej przymiot: - subst. - accidens - rzecz - woń rzeczy.

ὑποκείμενον — συμβεβηκός —

Z tych dwóch rodz. wyobraż: powst. dwa rodz. pojęć = porówn. pierw. rzecz. będz: wszyst. inn. kwz: do niej podob: oznacz. tą sam. nazw. - porówn. że to rzecz = a spotkaw: się z rzeczami o rzecz. kolor: podziel. całą klasę rzecz na biał. czerw: żółte i.t.p. ~~Ta wspól.~~ czerwone, nadziewa: pewn: liczb. podobn. do sieb. jednost: wyraż. pojęć: a gdy mówimy, że pewn. ~~wszystko, co wspól. jest~~ ~~jest~~ rzecz. są biał. inne czerw: wyraż. takie pojęć:

Tempsky

Logik. Wien 90.
Unter Mitwirkung von Dr. Alex. Meinong verf. v. Dr. Alois Höfler =

Was ist ein Begriff? pyt. Höfler na sam początk. pierw. części swej Logi: (p. 18). Odpow. że różni różnie odpowiedz. – trzeb. wynaleźć ted. znacze: który we wszyst. nau. – stał. były. przyjęto: bez wzgląd. na filoz. doktryn. rozbież. przeważ. przytłu. z różn. nauk zebra: i mnie: że wszyst. nau: przez Begr. rozum: 1° wyobr. (Vorstellg), nie zaś słow ~~ani~~ ~~rzeczy~~ przedmio. jemu odpowiadaj; 2° Te wyobraż. nie są zawsz. jednak.: u różn. ludzi a w różn. czas: nawet u tego sam. człow. byleb. odnosił. się do tego sam przedmio. t.j. mając mniej więcej tę samą treść (w texcie nie. kwad. czem. to wyrażo. p. 19); naresz. 3°) Te treść musi za pomo. rtnych. różn. środk. być zachow. wolną od wszelk. chwiejno. czyli musi być określo. jednoznacznie. – Konklu. tych stem. wywod. że Pojęcia są to wyobraż. o treści jednoznacznie określo. (p. 19)
Begriffe sind Vorstellungen von eindeutig bestimmtem Inhalt.

Wedł. Sigwarta pojęc. w nauce logicz. jest to wyobraż: które posiad. następ. przymio: ścisła stało; zupeł. określen: (ścisłość ~~pewność~~); ogól. zgoda i niedwuzna. słow. oznacze: durchgäng. Konstanz, vollkommene Bestimmtheit, allgem. Uebereinstimmung, unzweideutige sprachliche Bezeichnung = Logik I p. 315 2e wyd. –

29.5.905 22

Log. i [illegible]

§ 2. Poglądy Wundta

Wundt rozróżn. psycholo. poj. od logicz. Psycholo. pojęć: (Völkerpsycho: I 2. 455) jest to każd. ogół zdania, dający się wyodrębnić [zdan.] którą powst. przez analiz. jakk. ogóln. pojęć: – jeder im Bewusstsein isolirbarer Bestandtheil eines durch die Zerlegung einer Gesammtvorstellung entstehenden Satzes =

Logisch ist der Begr. ein Denkinhalt, der aus einem logi. Denkakte, einem Urtheil, durch Zergliederung desselb. gewonnen werden kann. Seine Eigenschaften sind Bestimmtheit (Constanz) des Inhalts, und Allgemeingültigkeit ~~logischer~~ Zusammenhang mit andern Begriffen (Allgemeingültigkeit =

Uważ. W. że poj. wyg. nie wnosi się

Ale odrzu. W. twierdz. poj. ogólno = Allgemeinheit – Log. I 92 sq

Stąd wyciąga róż. argum. przeciw odróżnieniu pojęć konkretn. ogóln. i pojęć abstrakcyjn.: (oderwan.) i także przeciw hierarch. pojęć = Zasadn. ~~poglądy~~. te uw. poglądy. uważam: że wyraz. któr. stan. za symbo: pojęć tworzy. się zwykł. na podsta. jedn. przykład. i stąd nie daj. komplet. wyobraż. o pojęc. – że bogat. więc pojęcio. ciąg. ważn. i t. d.

Wogól. teor. W. tak się przedstaw.:

Rozpr. o poj. (von den Begriffen) w drug. częś: 1° tomu = cały tom podział: na trzecie częś.
a trzecia częś. na kil. rozd. W pierwszy tej. rozd. drug. częś. traktu.
O powsch. przymiot. pojęć I

W życ. codz. pojęć: oznacz. dokład. prze. ścisł. pojęcie przedmiot:
Filozofi. defin: jako oznacz. z dokładn. ~~przypisuj~~ wyrażający pojęć: za zadan.
mają: istot: przedmio. (Zobacz. że to defin. Aryst.)

Tyl. pewna, że pojęć: jest wytw. końco. wynik. dług. rozwoj: stąd i
w poprzed. okres. tego rozwoj. mówi się o poj: Już pierw. krok w
rozwoj. przedmio. wzgl. do wszelkich pojęć: chodziło się w nim nic więcej
nie mieściło prócz faktu, że odróżn. rzecz od inn. rzeczy.

W tem rozumieniu wszyst. pierw. wyobraż. (Vorstellungen), które stwarz.
tworzą się w pierwot. tworzeniu mowy ludzk. były takie pierw. poj.: Niech.
więcej pierw. wyobraż. rzecz. tworzen. języka: (I str. 86+87)

Pierwsze wyobraż. było wynik. jakiejś wiedzy bard. niedokład. która
była jako cech. przedmiot. charakt. - skutk. tego wyr. pierwo. nie wyraża.
miał. więc prócz tego, że przedmiot: różniący się od inn. jest nazwany.
Tot. zaczyn. się pierwo. znacz. wyr.: a wartość jego poleg. jedyn. na tem
że wszys. go używ. Dzisiaj wszystko wyr. mają tyl. tego pewno. i wszys. z
którą obejm. przez wyr. te rozum. te sen. pojęć.

Nie każ. wyobraż. daj. się wyraz. słow. To tyl. wtedy możeb. gdy wyobraż. posia. pewn. cechy, wyróżniaj. ją od reszt (przebyw. w) naszej świadomo. materyału a cechy te daj. się wyrazić wrazgus. słow. — postać. potrzeb. że słow. którem wyraż. owo wyobraż takż. inn. dzj. wyobraż. podob. czyli że wyobraż. ma jak. znacze. ogół. Bez tak. ogół. znacze. (Allgemeingültigkeit) mowa ani jed. inn. syst. znak. symboli. nie była możeb.

Jest zat. pewność (określoność Bestimmtheit) subjekty. cecha a powszechność znacze: (Allgemeingültigkeit) cecha objekty. Nie trzeb. tej. jednak tak. rozum. jak. gdyb. wszechznacze: odnosić się musia: do stale określo. treści pojęć. Jedno tyl. potrzeb. że pewnoś (Bestimmtheit) i wszechznacze: poj: zgóry przypisuj. się i z faktu w każd. wypadk jej wyraź. zależ. od wielu inn. rzeczy.

Ale tak. a pewno: (określoność) i powszechność w tem ogól. rozum. przypisuj. pojęc. na każd. stopn. jego rozwoj. Tak dla pierwot. wrodzon. pojęć, jak dla pojęć naukow. wykończon. obowiąz. postul. że każda świadomo. w tych sam. warunk. powinn. znajdu. się, to wiara, musi dojść do poj. z niezm. zgodn. Chcąc zas odróżn. rozwój. od koń. w rozwoj. poj. moż. powiedz. że początkuj. pojęcie zaw.: pewność i powszechność jako sam. postu. a poj. wykończo. jako zjednoczenie.

Pocz. w Logi. przedewszyst. ma wyklucz. w poję. co jemu zawsze jest właściw. moż. owe poj. któr. decyduj. ostat. za tyl. pomyśl. jako postul. nauk. logicz. w ściślejsz. znacz.; owe zaś, w któr. poszuk. ke już za apelu. moż. nauk. naukow. (I. 87-88).

W ścisł. zas. nie wol. ich nazw. metafiz. ostateczn. cał. (88) ale przyzn. aut. że odróżnić. poj. na logicz. i naukow. potrzeb. jest sposob. wszechstr. (uprzednie.) Wśród poj. logicz. będą domag. się znacz. przewag. a każ. poj. naukow. uważać jest na kształt. oraz też nie jest przyst. zadań tyl. quasi rozumo. pojęć. Tak rozgatunko. (Ubole. auto. chodź sam je wprowadz.) (88)

Ubole. pod. autor że tak. pomięszan. tej. co moż. wyrob. się w pojęć: z tem co w niem faktycz. jest wyrob. — sprowadz. zamieszan. co do miejsc. któr. należ. się poj. w Logi. — Dziś bow. poj. za pierwiast. ~~materi.~~ naczelnego ~~[illegible]~~ logicz. myślen. trzeb. budo. Logi. od nich zaczy. Z drug. stron. pewn. jest, że wytwórcz. poj.: w której wł. zawsze przypuszcz. jako odby. już ma być zrobio. jako punkt wyjś. — ~~jako~~ w swoj. elementarn. znacz. albo też trzeb. przyznaj. przed niem pomieścić funkcyę sądzenie. Wted. jedn. owe sądy najpierw. należą się chyb. skąd. z wyobraż.

30.5.905

24

Log. K.

Aby wybr.: z tej. koła biedn. nie wol. z Schleierm.: (w Dialektyk. § 140 inn.) powied. że ~~pojęcie~~ międz. sąd. a pojęc. wzajem. zależ. bo sąd opier. się na pojęc. a poję. na sądz. Wundt twierdz. że psycholo. nasz biór. trzeb. uważ. sąd. za dawniejsz. od pojęć. ale zdanie metafi. mog. tyl. być utworz. za pomo. pojęć metafi. (str. 88) Zgadz. się więc W. z twierdz. że dobrz. zob. Ueberweg i Sigwart iż tyl. wowcz. gdy za elem. pierwotn. zadań uważ. wyobraż. a pojęć. dopier. za pochodn. pewnych wynik. poznan.

Zob. str. 89 =

Logi. jedn. mieć. ont. tyl. formy śród. logiczn. myślen. powin. rozwij. a za elem. tegoż moż. tyl. uważ. poję. Jeś. jest rozwijan. nieświadom. logi. myślen. ono należ. do psycho. nie do Logi.

Zob. temż. str. 89 o rozwoj. logicz. myślen. i pojęć i odwoływ. się do Aryst. według. któr. poję. jest ostat. od któr. wzdł. zaczy. i ostat. na któr. kończy —

Zob. str. 90 = gdy powta. W. że dzieci za tyl. cechy pojęcia, rozważ. się w wszystko. jego chwil. rozwoj.: Bestimmtheit u. Allgemeingültigkeit powszechn. jako postul.: =

30.5.905

Log K2

§3 Teorya pojęcia u Aryst. i ważniejsze jego znaczenia:

Poj: u Aryst. λόγος określ. istot. rzeczy — ὁ λόγος τὴν οὐσίαν δείξει — de part. ani. IV. 5 = Przedmiot. jego τὸ τί ἦν εἶναι. istot. rzeczy — de ani. II. 1. 412 b 16) — forma rzeczy — ib. 414 a 9. także I. 1. 403 b 2

poj: nie dotkn. ani czas. ani zmian; ma znacze. lub nie ma znacz. ale nie powst: τοῦ δὲ λόγου οὐκ ἔστιν οὕτως ὥστε φθείρεσθαι etc. Met. VII. 15. 1039 b 24 —

Poj. ogól. κοινὸς λόγος — poj. jednostk. ἴδιος λόγος — de ani. II. 1. 412 a 5 II 3. 414 b 23

Poj. materyal. λόγος ἔνυλος — poj: tkwiąc. w przedmiot. który wzbudz. myślen. de an. I 1, 403 a 25

Poj. różne od wyobraż. φαντασία — de ani. III. 3 428 a 24

Psycholo. poj. νόημα wyni. z oprac. doświadcz. przez umysł — de memo. [illegible] Anal. post. II. 9. 1 =

Arysto: nie wyłoż. system. ani ex professo żadn. wykończo. teorji pojęcia; tyl. z jedn. punktu widzen. głów. nieg się zajmu; z punktu widze. sądów. Bo pojęcie jest składni. sądu a prawda logi. zależy w sądz.. Jednakże na wartość sądu i oznacz. zawart. w nim prawdy wpływ. składni. jeg. ogól. pojęcia. Te zaś pozost. z wyobraż. a te z wraż.

Oto co mówi Anal. post. II. 19. 99 b 36–100 a 8 =

gdy ~~zjawi się~~ obecn jest czucie (~~wrażen~~ αἴσθησις) w jedn. zwierz. przechowu. się wrażen. (ἐγγίνεται μονὴ τοῦ αἰσθήματος) a w inn. nie przecho. się. Te więc w któr. nie przechow. się, nie mają możno. poznaw. po za czuciem (αἰσθάνεσθαι) – te zaś w któr. przechow. się, posiad. jakąś wiedzę (γνῶσις) w duszy – Z czucia zaś rodzi się pam. z pamięci zaś gdy się to sam. przypomi. powstaj. doświadcze. (ἐμπειρία), z doświadczeń zaś lub z wszystk. ogóln. co ~~trwa~~ trwa w duszy (ἢ ἐκ παντὸς ἠρεμήσαντος τοῦ καθόλου ἐν τῇ ψυχῇ) jednego obok wielu (τοῦ ἑνὸς παρὰ τὰ πολλά) któr. to jedno a to samo zależy we wszyst. (ὃ ἂν ἐν ἅπασιν ἓν ἐνῇ ἐκείνοις τὸ αὐτό) rodzi się początek sztu. i wiedzy.

De an. III. 2. 425 b 24: διὸ καὶ ἀπελθόντων τῶν αἰσθητῶν ἔνεισιν αἱ αἰσθήσεις καὶ φαντασίαι ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις dla teg. nawet gdy znikaj. rzeczy zmysło. któr. wywoł. wraż. pozost. wraż. i obrazy (wyobraż.) w organ. czucia.

30.5.905 26 Log. K3

Z tego wyni. że zpew. liczb. wraż. lub spostrzeż. do sieb. podobn. gdy przechowu. się w pamięci: powst. dążność. Które na tem poleg. że w duszy utrwa. się coś ogólne. od każdego. To ogół. istniej. obok tamow. wraż. i wyobraż. poniew. w każd. razie jako to samo przebyw.:
Obok mnóst. kantar. alb. lip, które wrzy. w duszy powst. mamy zawsze: że we wszyst. przebyw. coś wspól. i że to wspól. moż. być nazw.: ich pojęć: (λόγος, ἔννοια)

Do tego potrzeb. takie abstrak.: ἀφαίρεσις – Ueberwa. Bez. która odry. od pozmnejs. wyobraż. to co im jest wspól. – znowu περίθεσις zaczy. dodaw. nowe. cech. – poniew. obok podobn. cech istniej. takie niepodobn. należ. przy wydziel. pierwsz. mieć baczno. aby z nich żadna nie pozost. wśród niepodob. lub na odwrót, aby z niepodob. żad. nie weszło do liczb. podobn.:

Aż do czas. Kanta mów. o abstrakowa.: cech wspóln. od cech indywidual. – n.p. Lambert: Neu-Org. I-§17 = man abstrahirt habe – welche sodann einen abgezogen. allgem. od. abstract. Begr. ausmachen –

Kant jedn. (Log. ed. Jäsche 146). pozwal. tyl. mów: von den ungleich. artigen Vorstellgen abstrahiren (um auf d. gleichartig. zu reflectiren) – to znaczy: ignorować niepodob.

przeciw. περίθεσις determinatio

Ten spos. mówien. Krytyk. Ueberw. stwam. (134) i zestaw. go tak. fraze.

§ 57 (p. 138) jeśli kt. przedmiot zgadza się co do pewn. cech z poszczegól. ich wyobraż. (Einzelvorstell.) stwt. tego taki zgod. się co do szczeg. swej treści to zapom. rozważen. (reflex.) cech podob. a oderwan. (abstrah.) od niepodob. cech i t. d. powst. wyobraż. ogól. allgem. Vorstellung — notio s. repraesentatio communis (generalis, universalis.)

Podobn. z kt. wyobraż. ogóln. zgadz. się w jedn. części swoj. treści, powst. ogólniejsze wyobraż. —

Gemi taki Ueberw. (138) mię[?] poj. ogóln. i oderw. Pojęc. ogóln. może być konkret. lub też oderw; tak. samo poj. jednostko: (Einzelbegr.) może być konkret. lub oderw:

Zresztą Wolff Log. § 110 — określ. notio abstracta = quae aliquid qu. rei inhaerens[?] … repraesentat absque ea re cui inhaeret

zaś notio univ. (§ 54) = quae ea repraesentant, quae rebus pluribus communia sunt =

26.905

27

Log l

Teraz: Kurz pyt. co rozum. Aryst. przez poj. gato. uabi. odpowiedź.
że miał je 1° za pewn. istot. cech, wspóln. wszystk. przedmio: oznaczon.
tem sam. słow.; 2° za złożoną: istot. każd. z tych rzeczy.

Też Ueberw. § 56 mówi, że poj. (notio, conceptus) jest to wyo-
braż. (Vorstellg) w któr. wyobraż. sob. cało. istot. cech czyli istotę (essentia)
odnoś. przedmio: wyraż. on tyl. myśl Arysto:

ὁ λόγος τὴν οὐσίαν ὁρίζει mówi Aryst. ἡ κατὰ λόγον οὐσία

λόγος ἴδιος – κοινός – ὅλικος =

Istot. zaś rzeczy: οὐσία, τὸ τί ἦν εἶναι, μορφή – τὸ τί ἐστι

Trzeba: uważ, że ta istota nie jest oddziel. od rzecz. (jak u Platona)
nie jest ἕν τι παρὰ τὰ πολλά – lecz ἓν κατὰ πολλῶν

Mówi nawet także że to poj. ogól. powst. przez abstrahow. (ἀφαίρεσις)
cech – συμβεβηκότα) a nast. τεκμήριον – jest to σημεῖον – które
przeby: w ~~[illegible]~~ wyobraż: a poj. przez abstr. przenieśmy do poj.
w niem przeby: συμπλέκεσιν ἐν τῷ λόγῳ τῷ τί ἐστι λέγοντι – anal.
Post. I. 4 = będz. to treść poj.: d. Inhalt d. Begr.;

Ta defini. ~~treści~~. także przyjęt. przez Ueberw. i wiele nowsz. logi.
Der Inhalt einer Vorstellg enthält Merkmale = Höfler 22

Benno Erdmann, Logik I - 129 Inhalt eines Gegenstandes die ihm eigene Gesamtheit der Merkmale — d. Inbegr. seiner möglich. Prädicate — complexus notar. u schol.

a Rabier w inoj. jasno węgis. Logique 23 sq/

La compréhension d'une idée est la somme des caractères qu'elle enferme. L'extension d'une idée est la somme des êtres dans lesquels cette somme de caractères se trouve réalisée.

Uwaga: 206. Ueberw. p. 137 =

6.6.905 Log. IV

§ 5. Wykład i objaśn. Kategoryi arystotelesa: Są one wyłoż. we wstęp. rozdz. IV księ. o Kategor.: Słowa, brane zosobn. t. j. bez połącz. w zdaniu, kiedy przybierało συμπλοκήν – wyraż. jedn. z następ. rzeczy:

1) subst. – οὐσία – substantia – przykł.: człow. koń
2) ilość – ποσόν – quantitas – ośmiołokciowy: ~~trzyłokciowy~~
3) jakość – ποιόν – qualitas – biały, umiejęt. gram.
4) stosun. – πρός τι – relatio – podwójny – pół, większy
5) miejsce – ποῦ – ubi – w Liceum – na rynku
6) czas – ποτέ – quando – wczoraj, przedwczoraj
7) położenie – κεῖσθαι – situs – leżeć, siedzieć
8) stan – ἔχειν – habitus – być odzianym – uzbrojon.
9) czynność – ποιεῖν – actio – krajać, palić
10) bierność – πάσχειν – passio – być krajan. – palon.

Żad. z wymien. wyraż. brany zosob. nicze. nie afirmu. ani przeczy; dopier. umieszcz. w zdan. daje powód do afir. lub nega. Afirm. lub nega. musi być prawdz. albo fałszy. ale słowa bez związ. wypowiedz. nie są ani prawdz. ani fałszy.

a) Subst. w najwłaściw. i pierw. i głów. znacz. jest ta, która nigd. nie jest orzeczen. żadn. subj. ani nie przeby. w żadn. subj. n.p. pewien człow. pewn. źwierz.:

Schol. tak sformuło. tę defin: Substantia prima ē individua s. res, cui convenit esse in se v. per se — accidens ē id cui convenit esse in alio —

Aryst. utrzymu. że pierw. subst. nie moż. być ani orzeczen. jakieg. subjekt. ani przebyw. w jakim inn. subst. = ~~praedicata~~ być musi [?] być zaw. subjectum s. attributiones s. inhaerentiae —

Subst. drugie są te, w któr. subst. pierw. mieszcz. się jako w swoich rodz. — ἐν ~~[illegible]~~ οἷς εἴδεσιν — niekoniecz. rodz. bezpośr. lecz i ~~[illegible]~~ dalsze, czyli rodz. rodzajów mieszcz. się.

a) Różni. międ. subst. pierw. a drug. ta jest, że pierwsz. są substan. w najwłaściw. i najpierwot. znacz. Wyra: zaś oznaczaj. pewne grupy tych subst. ~~pierw~~ czyli gatun. i rodzaj. oznacz. substan. w rozumie. przenośn: i dalsz: jakob. to byty subst. drugiego rzędu. Jednakże nie są to abstr: bo grupy i rodz. skład. się zaw. z jednost. czyli subst. pierw. Ale ~~subst~~ przymioty [?] przebywaj. w jednost: gdy są wyraż. sposob. ogóln. n.p. białość, szybko. i t.d. nie są substan: u Arysto: — zaś są po nasz. abstr.

b) Inna różni. Subst. pierw. nie mog. być predyk: chyba w jakichś wyjątko. okolicznościach = n.p. to, co się do nas zbliż: jest ~~to~~ pies nasz domowy a nie pies jakiś obcy — Nie mog. zaś być predyk: bo predyk. musi być szersz. objęto. od subj:, od czego zaś być. szersz. jednostka?

6.6.905.

Log. n. 2

c) Stosun. pierw. subst. do reszty kategor. taki jest, że ona zaw. jest subj: (z wyjąt. wszyst. wspom. przypad. o któr. wspom.), inn. zaś kateg. są jej orzeczen. czy per modum attributionis czy per modum inhaerentiae -

Gdyb. zat. nie było subst. pierw. ani reszt. kateg. być by nie mogło (właśc. słowa Aryst. μὴ οὐσῶν τῶν πρώτων οὐσιῶν ἀδύνατον τῶν ἄλλων τι εἶναι

d) Drug. subst. mogły by być wedł. potrz. i predyk. i subj: A wkd. dochodz. kontekst. że predyk: mogły by być wszyst. 10 kateg., subst. zaś pierw: tyl. subj; przeciw. zaś nigd. predy: Przyzn. oprócz subst. pierw. (wszyst. kateg. mogły by być taki. subj i wtedy predy: była by wyrazy: ta sama kategor: w znacz. co do obyczaj.: np. gniew jest niesmaczny; ~~chodz~~ pisanie jest zyskowne itd. Ale w ten przenoś. znacz: zaw. pomiesz. się sprzeciw. względ. wobec predyk. ów subj: nie. nie będ. ani pierw. ani drug. subst. figur. tylko przyczynujące subj. zost per m. attributionis lub orzecz. per m. inhaerentiae - orzecz. w znacz. przenoś.

Pierw. jednak subst. zost. zaw. jedyn. rzeczywisto. prawdziw. przez nią istniej. gatun. i rodz.; im bliż. jednost. jest rodz. tem więc ma w sob. rzeczywisto.

O różn. właściwo. subst. pierw. i drug. zob. Listop. 95 i marz.

Odnosi się to także do differ. specyfi.

a) subst. pierw. oraz drug. nie są orzek. w czemś drug:
subst. e id cui convenit esse in se, non esse in alio

b) że nazwa jej jest zaw. univoce –

c) że subst. oznacz. zaw. jedność – hoc aliquid unum (τόδε τί)
Wprawd. subst. druga oznac: jakości – jako – περὶ οὐσίαν τὸ ποιὸν ἀφορίζει – ale od kategor: jakości ten się różni, że wyra. aliquâ essentiâ i przedstawi. w jedność. gdy jakość wyraża – tylk. tale aliquid.

d) Subst. nie ma przeciwieńs. – μηδὲν ἐναντίον
Jest to niestałe wartości. przy orzecz: zmienno. przymiot. które ciągł. przecho. w swoj. przeciw: ... – ..., które mogą stały – przym. – gdy subst. pod temi przymio. zostaje ta sama.

e) Subst. nie ma stopni – tj. nie wszystk. są mniejsze – o czem zob. Lito. 96

f) cecha najwłaśc. wszelk. subst. jest – że zostaj. liczeb. jedna, a co do istnien. ta sama, przyjm. przeciwień. – zob. Lito 97

Wszystk. to rozbiór. w rozd. piątym –

cap VI

W rozdz. VI przecho. do ilości – ποσόν Litogr. 97 –

15.6.

VI Log: 0

Kateg. ilości wobec Arystot. w rozd. VI.

Ilość alb. jest rozgraniczona [dzielona] : – διωρισμένον – discretum – ποσόν
n.p. liczb. słowa – jako części mowy =

lub ciągła συνεχές = continuum = linia γραμμή –
płaszczyzna: ἐπιφάνεια – bryła – σῶμα =

Także czas, przestrzeń = χρόνος, τόπος =

Pierwsza ilość nie maj. żadn. wspóln. punktu = w któr. się schodzą rob. Lito – p. 97 = ilość zaś ciągła ma taki punkt =
punkt: „punkt zetknię." – linia, płaszczyzna – czas –
str. 98 –

Drugi podział: a) jedne ilości maj. części: któr. coś położ. ku sob. – lin. płaszcz. bryły – przestrz. –

b/ także części, któr. nie maj. oznacz. pozycji ku sob.
n.p. liczba, czas, mowa –

Wspóln. im. Także coś: ilości maj. równą – przeciwn. — Lito. 98
n.p. dwu-łokc. dużo, ciężko, i t.d.

Właściwo: czyli cechy charakterystyczne ilości

a/ Ilość nie ma przeciwieństw. – τῷ ποσῷ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον – nic nie jest przeciw. wielkości, bo to nie są ilości, lecz relacje:

b) Ilość nie przyjmu. więcej ani mniejsze – jak zwierz. i subst., czyli 3 nie może być bardz. 3, ani 5 jest 5 i t. d.

c) Najwłaściw. cecha ilości – równość lub nierówny –

ἴσον – ἄνισον – Lit. 99.

VII Kateg. stosunku czyli relacji (πρός τι) – rozd. VII

Względ. są to rzeczy, które są tem, czem są, przez należen. do innych rzeczy – lub któr. się mają w jakikol. sposób do inn. rzeczy – 105–106

Wyższa defin. Lit. 99

ojciec – syn, większy – mniejszy –

Inn. relacje podob.:

zdolność – rozkład – czucie – wiedza – położen.

Właściw. rela:

a) Rzeczy względ. dopuszcz. przeciwień. (ἐναντιότης τῶν πρός τι)

wiedza czegoś – niewiedza czegoś; cnota – grzech

Wyjąt.: podwój. – potrój. – Lit. 102–103

15.6.

Log 02

b) Drugi wzgląd. pozytyw. więcej i mniej — τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐπιδέχονται τὰ πρός τι

n. p. może być więcej lub mniej podob. do drug.

wyjąt: podwój. potrój..

c) Trzeci wzgląd: mówią się co o sobie = πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται =

jedno i drugie pozost. porówn. ze sob. i drug — pan — sługa, sługa — pan — Lito. 100

wyjątk. porów. — ibid.

Ta właściwo. bard. waż.

d) Trzeci wzgląd wydaje się być zaw. razem zacho. i dla wszk. cz. jest to praw. — ἅμα τῇ φύσει εἶναι

pan może istnieć bez sługi —

podwój. i połowa.

Drugi obrzek. Lito. 102 —

a) wiedza — ...

β) czy substa. wzgl. nie może być rela? Lito. 101

Rozwiąz: Lito. 102 #

e) Piąte z drugich wzgląd. zna... poj... drugą —

Rozd. VIII

P

<u>Jakość</u> – Powód, że nazywamy: jakiemi się jest jakości

Lit. 103 –

Różne rodzaje: jako:

<u>a)</u> ἕξις καὶ διάθεσις – habitus et dispositio

zdolność i usposobienie –

zdolność trwalsza lub stalsza – usposob. łatwo przechodzi i zmienia.

α) nauka, cnota   β) ciepło, zimno, zdrowie, choroba.

Lit. 103

b) κατὰ δύναμιν φυσικὴν ἢ ἀδυναμίαν –

mocy lub niemocy fizycz.:

α) zapaśnicy, biegacze, zdrowi, chorzy –

należą nie tak, żeby do usposob. lecz do mocy lub niemocy.

Lit. 103

c) παθητικαὶ ποιότητες καὶ πάθη qualitates patibiles et passiones przymioty lub jakości [illegible].

α) słodycz, gorycz, cierpko – ciepło, zimno, białe i czar.

Lit. 104 –

δ) σχῆμα καὶ μορφή – figura et forma –

Logi.

Drbal = pojęc. = wyobrażen. w któr. pomyślan. za pewn. znamio. jako współ. znajduj. się w kił. wyobrażen. do sieb. należ. =

Jede Vorstellg. worin Merkmale gedacht werden, die mehrere zusammengehörig. Vorstellgen. gemeinsam sind = (p. 4)

Ma to być Begriff, notio conceptg =

Owszem taka defini. zbyt wyłącz. od bied. stosuj. się do pojęć ogóln. To też aut. dod: że do powstan. pojęć potrzeb.

1° wyobraż. któr. należą do sieb. i mają współ. znamio;

2° potrzeb. oderwan. t. j. nie trzeb. zważ. na znamio. różn.

3° " " reflexyi t. j. uwagi na znamio. współ.

4° kombina: t. j. łączen. znamion współ. w jedną całość

Tak np. powst. poję. trójkąta =

Wszystk. te określen. możn. zbyć uwag. że o pojęci. codzien. wszystko: pojęć stwi. do oznaczen. jednost. i że z każd. jednost. możn. utworz. pojęć. nie potrzeb. zatem. a różn. wyobraż.

Kirchner = poję. nie jest gotow. skończon. wyobraż. lecz jest wyobraż. tego co wspólne. jest pewn. grupie wyobraż. = np. trójkąt

Nowsi scholasty = określaj. poj. krocz. jaśniej, jako czynno.
za pomo. któr. duch coś spostrze .. apprehendit =
ale często idąc za francu. sposob. mówien. biorą je w
znaczen. idei = wted. przez poję. ogól. - notio univer-
salis - rozumieją to, co nosi. kilku przedmiot. przypis.
a przez poję - jednostko. (notio singularis) pojęcie, które
wyobra. jakaś jednost. =

Mercier o. p. s. 14: Logika - Bibl. Neoscholasty - II - Warsz. 900
Naku. Przegl. filozofi =

wyłą. naprzód jak przez wrażen. zmysło. powst. percep: i obraz wew.
centralizo. którego. najbliż. kres. jest poję:

Poję. zaś jest abstrakcyj. i ogólne.

Przez materyal. postrzeże. przez zmysły lub odtworzo. przez
wyobraźni jest zawsz. rzeczą określo. utworz. z pewn. mater. która
posiad. pew. własności, dostrzegan. w pewn. chwili i w pew. miejscu.
Odbi częścio. posiad. - (Mercier 15) zdolno. myślen. o rzeczy widzian.
lub wogóle spostrzeż.: ale oprawdzaj. jej wszys. charakt. i przypisy.
jej im. materyal - cechy kolor i t. d - a tak przedmiot staw.
się abstrakcyjn daj się rozciąg. do nieokreślo. ilości przedmio. i t. d.

(Str. 16 Mercier)
a tak dwie funk: właści.
rozumo. twórcz: nadaj.
pojęciu cechę abstrakcyj.
i ogólną - ten zaś abstrak.
charakter poję. czyni możliw.
zad i t. d

Logi:

To tak. wspatrywać psycholo: powstaw. wszelkich pojęć i konstatow. ich głów. cech. - predo. Mercier w logiqu. charakte: który. przeby. w każd. pojęć: a ten obszw. się głów. w tem że pojęc. jest składni. zdań. Właściwa jego cecha (p. 22) jest zdolnoś. do roli podmiot. lub orzeczen. w zdaniu - esse subjicibile v. praedicabile in enuntiatione -

W Francie już wykład. to Stoicy i od nich, dzięki terminolo. Cycero. comprehensio = przyjmow: że duch pier dotykan. się niejak. bezpośr. przedmio. tworz go w posiadan.

Log. p

Reszta kategor. arystot. przechodz. według Lotzego 103–105. Rozd. IX
Potem zacząć nowy

actio passio
situs
ubi quando habere

§ 6. Krytyka kategor: arystot.

Kategor. arystot: już w najbliż. czasach po śmier. ich auto: zaczęto modyfiko: lub zastępow. now. Stoicy przyjmow: cztery głów. kategor: czyli γενικώτατα = a) τὸ ὑποκείμενον – substratum – b) τὸ ποιόν = qualitates essentiales – c) τὸ πῶς ἔχον – qualitates accidentales – d) τὸ πρός τι πῶς ἔχον – relatio = przyt. pomnoż. i uzasadn: podział gram. części mowy = Neoplatończ. zw. Plotyn biór. z plat. Sofist. 5 rzeczy, utworz: now. tabli. kateg. ale i wszyst. te prób. nie okaz. się praktyczn. ani nie zdoł. się utrzym. Przez średni. wieki panow: wszechwład. kateg. aryst = Zob. Ueberw. Log. 134

Kartezj. Spino = przyjmuj. trzy zasad. poj. metafi: subst. attrib. modi – Locke: subst. modi, relatio –

Wolff. ens, essentialia, attributa, modi, relationes extrinsecae

Leib: subst. quantitat. qualit. actiones lub passiones, relationes –

Kant uważa wyprowadz. części poz. zasiedzi. rozsąd- raz Stam begr: des Verstandes = któr. jedn. nie co form: poczć, lecz form: zrzadzij - rodów a obrzi. ciąg zat. w im. zupeł. dziedz. i ostro. wzd. a zupeł. im. byt. ciż Katey. kryzd:

Z krytyk. wnosząc: zerwan. wszyst. ustroń: John Stuart Mill ac Lito. 115 =

on sam przyjm. cztery: klasy rzeczy

a/ wra. czyli stany świadomo.

b/ umysły, któr. dozn. tych wraż.

c/ ciała czyli przedmio. zew. obudz. niektó. z tych wraż.

d) kolejności i współbytności, podobieństw. różnice międ. wraż. i stan. świadom. = Zob. Mill Log. ks. I rozd. 3 -

Bain Log. I. 294 -

Bain stwor. w obiór. kateg. Angyst - I. 295 Litogr. 118 -

On sam przyjm: tak. wyliczo. rzeczy, w któr. niby to poley. klasyfi wyraz: Log. I. 283

a/ stosun. przedmio. i podmio.

b/ własności tzw. wspól. przedmio. i podmio -

c/ własno. przystoy. zamienne przedmio

d/ " " " podmio.

19.6.905

35

Co mówi Grote o katcg. Aryst. w dziele „Aristotle" — Litogr.[*] 119-120

Co mówi Prantl — Gesch. der Log. im Abendlande I

Litogr. 122 —

Prantle zbiera i wymienia trzy różne poglądy na kat. Aryst.

1) gramatyczny. Trendelenburga — Gesch. der Kategorienlehre

Lito. 125 — z nim zgodni: Biese, Waitz —

2) szematystyczny — nie rozstr. tej kwestii

Brandiss, Zeller — ~~Ritter~~ — Lito. 127

3) ontologiczny — Bonitz — przedtem Ritter — Hegel — później Brentano —

Von der mannigfachen Bedeutung des Seienden nach Aristoteles — Freibg — Herder 62

Kategor. nie są ani klasami predykatów w znacz. gram. ani szematami do rozróżn. pojęć. najwyższ: odpowiadają tylko klasom czyli rodz. bytu — Lito. 128 —

Log. 9/.

[*] Hist. filoz. gr. (litogr.) tom III.

X. Prof. Gabryl. o kategor. Aryst: Krak. 97 – Akad.

Kategor. Arystot. pod względ. histor. i systematyz. – Krak. 909 rozpr. Wiktora Wąsika.

Beiträge zur Gesch. der griech. Philos. von Otto Apelt. Leipz. G. Teubner

Znajduje się tam od str. 101 – 216 – die Kategorienlehre des Arist. rozprawiona gruntownie i jasno przemyśl. Na pyt. co więcej podziel. Aryst. „Was wird eingetheilt" odpow. ant: że dzieli się τὸ ὄν = ens – ale to ὄν nie jest jakaś ogól. najwyższ. pojęć: bytu – lecz rozumie jako ἔστι, zaimek. Który łączy się subj. z predy: To słowo dopiero przez związ. z jakim predyk: nabiera treści, a łącząc tę treść orzecz. z subj: przypisuje mu pewien rodz. czy sposób istnie. Ile będz. tych spos. istnie? Tyle według Aryst. ile jest predyk. W każd. z tych predyk: pow. Aryst. τὸ εἶναι ταὐτὸ σημαίνει = być oznacza toż samo.

Apelt 119

Rodz. predyk: jest zat. sposobem tego bytu, który przez predyk. nie nazywa: Jest to byt logiczny = εἶναι λογικῶς =

Por. Apelt p. 121

Jeśli zaś pyt. o stosun. tego logicz. bytu do rzeczywis. – odpow. Aryst. że jedna z katego. (Met. 1030 a 18) ma odręb. znacz. od wszyst. inn: zat. takie jej ὄν inną posiędzie. treścią naprzód. Pierw. katego: oznacza: istot. i coś, co istn: – σημαίνει τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τόδε τι = na inn. zaś spos. resztę katego: mają swój byt. W wyraz. „jest" ἔστιν predy. we wszyst. katego. ale nie na ten sam spos. lecz w pierw. kateg: (οὐσία) predy: πρώτως, w sposób pierwotny, pierwszorzęd. = w wszystk. inn. spos. wtórnym. ἑπομένως = consequenter

Tak i byt oznacz. – τὸ τί ἔστιν = essentia: ~~przedstaw. rzecz~~ ἁπλῶς – simpliciter = essentiae τῇ οὐσίᾳ = a tylko πως w jakiś sposób inn. katego.

20.6.905 36 Lo.

Porównyw. kategor. współcz. z Kantowsk. =
Zob. rozpr. Apelta wspomn.: Die Kategorienlehre des Aristot.
Tam band. powraj. rozdz.: 67: Kant u. Aristoteles = od str. 137

§ 7.

~~Kritika stan~~ Sąd o kategor. arystotelesow. u Wundta = Logik II. 110 59 (3e wyd. Stuttg. 908)

sprowadza arystoteles. Kateg. do czter. grup (p. 113)

1) Substantivum = Substanz – wie es Arist. in seiner das Logische u. Metaphys. vermengend. Weise ausdr. Wundt woli nazwę Gegenstandsbegr.

2) Adjectivum u. Numerale bilden den Eigenschaftsbegr. im weiteren Sinne des Wortes –

3) ~~Die~~ Die verschieden. Arten des Verbalbegr. lassen sich einem Begr. unterordnen – dem Begr. des Zustandes –

objaśn. Wundt
Die Eigenschaft. bezeichn. etwas Bleibendes, der Zustand etwas, das wechseln kann

Liegen, haben, thun, leiden verbind. sich im Begr. des Zustandes –

4) Orts und Zeitadverbien, Praepositionen, Kasusendigungen, Tempora u. Modi des Verbums können auf die eine Kategorie der Beziehung zurückgeführt werden, wenn man dieser eine erweiterte Bedeutung giebt, so dass sie die lokale und temporale mit der logischen Beziehung – also das ποῦ, πότε und ποῖον des Arist. gleichzeitig umfasst

Zwra. Uwag. W. zupełnie trzeba klass. odpowiedniości rozgraniczyć formy słowne w gram. Subst. Adj. Verbum ale w rozwinięt. grup. ustaje ten paralelizm, bo przybywa rozpadają się na wsz. klasy nie odpowiad. logiczn. kategor. bo wsz. przepozy. to wyraz. co mi raz przypad. (casy) Adv. zwykle służ. do określ. czasowni. ale też zam. funk. mogą spełn. wsz. rzeczown. z przepo. albo przez sam przypad (casy) / rzeczowni...

Przypomni. Wundt I. 113 (3e wyd.) że Trendelenburg (I. 58) Sigwart (v. ?) i Lotze wyróżniają (Dinge Eigenschaften, Thätigkeiten u. Relationen als die vier Hauptformen der Vorstellungen oder der Begriffe

Wundt I. 106 = pierwotny 4 klassy ma za prawdziwe Kategorie: czyli Begriffsformen a rozwinięty dział za Beziehungs oder Verbindungsformen der Begriffe

zob. Volks. p. 117 – die Kategoriale Verschiebung der Begr.

20.6.905

Logi. Tafel der Urtheile nach Kant (Urtheilsformen)

Quantit.	Qualit.	Relation	Modalit.
Einzelurth.	Bejah.	Kategor.	Problemat.
Particuläre	Vernein.	Hypoth.	Assertori.
Allgem.	Unendl. (Limit.	Disjunct	Apodikt.

Transcendent. Tafel d. Verstandesbegr.

Quant.	Qualit.	Relation	Modalit.
Einheit	Realität	Substanzialit. u. Inhaerenz	Möglichkeit u. Unmöglichk.
Vielheit	Negation	Causalit. u. Depend.	Dasein u. Nichtsein
Allheit	Limitat.	Gemeinsch. od. Wechselwirkg. Concurrenz	Nothwen-digkt und Zufälligkt

Z teg. wynikałob. że cztery główn. pojęć: na któr. poleg. wszyst. nasze sądy – a następ. 12 pochodn. pojęć za ich wzorów – oczywiś. te pojęć nie zależą od materii, lecz od formy sąd. u Arystot. [illegible].

23.6.905.

Log II

Rezult. wywod. Wundta jest zet. Nalki, że

1°) żeden katego. Aryst. naleź. zechow. t.j.

a) subst: jako Gegenstandsbegr:

b) quale i quantum jako Eigenschaftsbegr.

c) actio passio habitus situs = czyli

czynno. bierno: ubran. położ =

Thun Leiden Haben Liegen jako ogół pojęć. stanu.

Begr. des Zustandes =

naleź. jeś zechow. ale podporządko: w b) i c) pod dnie ogólniej. katego. Jun. stwory: dwy pierw. kateg: Wund. zamiesz. żeden wymienio. katego. Aryst. –

Nie uważ. tej reduk. ze wzgl. potrzeb. ani też nie wnosi ona nic. jasno. do teor. pojęć.

2° Inny porost: Katego: ubi, quando, relatio – ma Wundt nie za ogół. formy pojęć samodzielne. tylko za formy ich stosunk. Beziehungsformen – Te formy ogólnych stosunków nie są katego: lecz pomocn. Taczank: tych katego: Vat. jak znaki + dodawa. – odejm. × mnoż. odtrąco. nied. liczb. nie są liczb. lecz oznacz. stosun. tych liczb do sieb. (I. 106)

Te uwagi są dosyć subtel. ale nie [illegible] się zupeł. dla których wyst. wyj. b/o. bo chodzi przecież o to, czy mog. być przypisan. podmiotu w kształt. orzeczen. Każde zdan.: ja jestem tutaj, ja będę tam — są takie (jakie) jeden kombin. dwu pojęć: ja — tutaj, ja — tam.

Powt. Wun. (I. 106) że przy same tych wymienio. przy katego. myślen. następ. takie „przedmioty przymioty i stany" ze sobą — gdy przecie przy wyraż. stosun.: (Bezüge) oznacz. tyl. formą: położen. zewn.: oczywiście pojęć — przypuszcz. zat. dwu pojęć których mają być połącz. = ma kategor. czasu i przestrz. to się nie sprawdza: bo ja jestem tutaj — jest tak. sam. połącz. dwóch pojęć: jak — ja jest. zdrów, ja jest. silny i t. d.

Co do relacyi — stosun.: n. p. ja jest. silniejszy i zdrowszy zdaje się że Wundt ma rację: ale tyl. pozor.: bo nie wyr. silniejszy. Tamy dwa pojęć: ja — od niego — lecz towarzysz. opatrun. tak: pojęć: ja silniejsz. — pojęć — zaś od niej: [illegible] jest dodat.: do silniejszy =

Podobn.: Sowa: być orzem, Perykles był wodzem i t. d.

Tak samo adverb. = [illegible] co się oczywisty = nie tak: pojęć on i oceny się, lecz oceny się wprost się taki z siły — a bardz.: określ. bliż. oczewien. „oczory się"

Co mówi W. na str. 107 = n. p. Vogel auf dem Baume = ma drzewie. za przyk. tera = bo Ptak jest na drzewie składa się z dwóch pojęć, połącz. — przez ... jedn. ani drugi argum.: że pojęć = treść pierw. Kategor. +

+ (w rozum. Wundta) mog. się tylko zamieni. jedn. na drugą kategor. Verschiebung der Begr. = tak samo formy stosunkowe (str. 4 47 mam. —) ale myśl. nie może być zamia. myśl. kategor. treści pierw. kategor. = =

23.6.905

Log V2

Kryty-uwa: nad Wundt. dostate. wyjaś.- że nie mamy powod. zryw.
z kategor- Ary. bo za prakty. wypróbo- dług. wzór dziwadze: a neuen.
specjal- dla potrzeb Logi. obwyst: Sprowadz. ich do mniejsz. liczb. jak już
w spraw- wyż. najczęś. dla powod. nie z Logi- lecz z in. nauk, zwł. z
Metafi- lub Psycho- zapożycz. N. p. Sigwart i Lotze przyjm. cztery
katego: Dinge, Eigenschaften, Thätigkeit u. Relation, jako cztery formy
głów. (Hauptformen) wyobrażeń lub pojęć - der Vorstellgen od. Begr.
Kat. Tatwo dostrześ. wadliwo: tego podzia.

Możnab. co najw. dwie katego. ἔχειν i κεῖσθαι - habitus i situs,
jako nieodpowiad. tej lub owej mow. usunąć. potąd. z kategor: czynno.
i bierno; ale zaw. dobr. będz. zapamięt: liczb. katego: arystot. oraz
tez wari. okoliczn. że przez wsz. wiek. były one ze wystarcz. chwi-
wie się ich liczb. najróżnorodniej uznawano. Chociaż takie obraz. ich
werto. przez dowodz. że Arys. sam nie przypisywał zbytn. wagi do
ich liczb. że albo mięć ich raz przypisano raz więcej: Co do pierwsz.
Co do drug: jakoby ich więc przypisał. a tam sam nie uważ. liczb. 10 za
wyczerpuj: głów. Ta- przyczyn. się do tej takie niewzr. wiary. Twierd-
bow. że Kant w dziełk. o kategor: przyjmuje ich nawet 15 przedsp.

dotycz. V. do 10 przez Aryst. wymienio. w rozd. IV - jeszcze tak zwa. post-
praedicamenta.

§ 7

Co rozum. Aryst. przez postpraedicam.? Dobrze przypomn. że wyrażen. barbarzy. zost. utworz. w śred. wiek. Pomiędzy Aryst. kończ. wykł. kategor: czyli predykam: w rozd. IX - a następ. od X do XV wyprz: o kilk. in. pojęć: przeto ostat. część dzieł. nazw. postprae: czyli następuj. po predyk. - Czy ta ostat. część dzieł. pocho. od Aryst. jest wątpli. To pewn. że ani w tej książ. ani w in. dzieł. - swoich nie naz. pojęć w niej rozbier: kategor: Przypomn. to k. zupeł dowol:

Jak. tedy poj: nazyw. postpredykam: w śred. wiek: Krótkie podanie - o treści wszyst. wyjaśn. z rozd. IX skończ. wykł. o katego czyli predykam. Roz. 10 zupeł. inn. począt. z poprzedz: mówi o przeciwieństwach - de oppositis - περὶ τῶν ἀντικειμένων i wymie. ich cztery rodz: a) wzgląd. przeciw: b) sprzeczne - contraire bezp. np. biały - czarny = contraria - pośr. gdy biały - niebiał. contradict. c) privatio - habitus = ślepota = wzrok d) affirmatio - negatio

Rozd XI rozmiar czę. nie wielorak. rodz: przeciw.

w XII o pojęciu pierwszeństwa = rozmaitość. pierwsz. + + πρότερον

+ a) κατὰ χρόνον
b) pod względ. następs. w istnien.
c) w porząd. jakościow.
d) podług wartości
e) zależno. logicz. wzajemn.

26.6.905

Log. t3

Rozd. XIII : jakie rzeczy są razem (ἅμα) –

a) albo w znacz. prost. i właściw. powiedz. – zdarzają się wspólnie:

b) z natu. razem – podział – gatunek.

c) raz. są podziały wsz. tego. zam. rodz.: = ptaki lądowe – wodne. oddziel. zaw. się dzieje jed. gatun.:

Rozd. XIV – O 6 rodz. ruchu, który podpada pod kategor. czasu i przestrze. – Arysto. filoz. do rodz. ruchu – κίνησις – przenosi. się z miejs. na miejs. jest najgrub. rodz. ruchu – Aryst. przyjm. aż 6 gatun.:

a) rodze. – γένεσις – generatio

b) śmierć – φθορά – corruptio

c) powiększe. – αὔξησις – augmentatio

d) zmniejszanie – μείωσις – diminutio

e) odmiana – ἀλλοίωσις – alteratio

f) przenies. lokal. = κατὰ τόπον μεταβολή – mutatio loci = motus localis –

Rozd. XV = rozbiór słowa mieć ἔχειν = w 8 głów. znacz.

a) mieć zdolno. lub przymiot

b) " ilość n. p. trzy łokcie wzrost.

c) mieć coś na ciele – płaszcz. (to owa katego.)

d) mieć coś na części ciała – na palcu

g) mieć właśność = posiad. = pole

h) w sposób nieprzen. – mieć żonę – męża

e) mieć części ciała = nogę

f) mieć coś w sob.: = zawier. = n. p. korzec anfora =

Jest przeto taki wynik teg. przegla. że w ostat. 6 rozdz. drzewka dzieci księżycowców ani o jedn. kateg. w znacz. poprzed. nie ma mowy. Są tyl. wyjaśnie. różn. pojęć. podpad. pod owe katego: lub z niemi zostaj. w jak. związku. Jeś. Aryst. rozbiera. obszern. n.p. poję: przeciwieństwa i sprzeczno: = oppositio contradictoria et contraria to sob. i wszys. nowsi logi: to antyt. ta nie jest przecież katego. ani: bez mow. zacho. międ. pojęć. należ. do jedni. (Tej sen. katego: Jeś. n.p. mów. że jedna rzecz jest biała a druga jest niebiała (kontradykcya – przeciwieństwo = contradiktor. Begr:) to przecież i biały i niebia. należ. do tej sen. katego: jakości = a jeś. mów. że jedna rzecz jest biała, a druga czarna – (sprzeczność – oppositio contraria – conträre Begr.) to przecież i te dwa poję. należ. do tej sen. katego. jakości:

Tak samo mówiąc, że dwie rzeczy są raz. nowi. wyst. albo o wspólnym. w czas. albo w przestrz. = a wtedy ten sam wyraz oznacz. raz katego. czas., drugi raz przestrzeni = o jed. now. bet. rzecz nic ma,

Nareszcie analiz. dokład. poję. ruchu nie ma ce celu wprowadz. now. kateg: lecz wyszczegól. przeci. znacz: tego poję: należ. już to do kate. czyn. już to cierpi: To samo da się powiedz. o wyr. §§ 510 +

+ Nie mieś. Ki. przeto ied. poprz: do przypisy. czyst. przeci. now. kateg. przeciwdzied. nie czyst. wiel. ostat. rozd. tego drzewka =

26.6. 905

Log. w

§ 8. O pięciu wyraz. Porfiryusza – quinq. voces Porphyrii.

Jak wsmt. to dział. często głośn. opowiedz. dawniej – Napisan kolo r. 268 przez Porfiry. doszło nas i w greck. orygin. i w łacin. przekład. W. którego, wraz z nas. św. August. Dzieło ma tyt. Εἰσαγωγὴ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας – nazyw. się także περὶ τῶν πέντε φωνῶν – De quinq. vocibus = po łacin. – zwykl. Isagoge Por. Rozd. 17 = w niem. wyjaśn. termin. ant. Ale nas. wyjaś. tez w tych – Augst. rozum. tych pięć wyraz. nie pojęć a odrzuc. : często dolą ze nas. Porfir. która wraz. nie zmniejszy. się w śred. wiek. Oświad. ant. że nie chce ~~[illegible]~~ zbadać. cit. znaczy : metafizy = bo to rzecz zbyt trud. lecz tyl. chce wyłoż. poglad. logicz. Perypatety : ów te pięć pojęć wyraz. rob. wielki zawrót Neoplatoń. i dowod. jak było jego wkro. zależ. od logi. Augst.

Objaśn. przeto ant. po kolei. od rozd. drug. : pięć wyraz :

a) rodzaj. genus, γένος ~~[illegible]~~

b) różnica, differ. διαφορά

c) gatun. species, εἶδος

d) własno. proprium, ἴδιον

e) przypadło – συμβεβηκός – accidens –

To dziel. były znaki wysz. w Logi. wojskow. Litogr. 155 sq.
a w nim opiera się nauka de universalibus:

1) genus – γένος = rodzaj = unum aptum inesse multis specie differentibus et praedicari de illis in quid incomplete

Pewna natura mog. się znaleźć w wielu gatun.

Przykład. animal – (homo nie jest genus)

Lito. 156

2) species εἶδος unum aptum inesse multis numero differentibus et praedicari de illis in quid complete

wspólna natura. znajdująca się w wielu jednost.

z każd. genus moż. wyd. species, dodaw. diff.

3) differentia διαφορά – różnica. specyfi –

unum aptum inesse multis et praedicari de illis in quale quid incomplete = pewna. essencyalna

różnica. która wyróżn. pewn. grupy jest. od wszystkich:

Znam. Krzyw. – znak – lata: – animal rationale

4) proprium ἴδιον – własność =

5) accidens – συμβεβηκός – przypadłość } Litogr. 158

Arbor Porphyrii
Lito. 160 –

accidens przedmy.
a) praedicamentale
b) praedicabile
Porfiry. tyl. drug. się zajmu:

27·6·903

Log. XX

4) proprium ἴδιον – właściwość właści. do istoty rzeczy

unum aptum inesse multis et praedicari de illis in quale necessario

cecha (lub suma cech) przypisywana: w form. przymiotnik: (in quale) sposob. konieczn. czyli że cecha odłączyć się nie daje od owej rzeczy, której jest przypisy: bez zmiany jej istoty:

ogień grzeje – woda jest mokra – zdolność śmiania się –

5) accidens – συμβεβηκός – przypadłość –

unum aptum inesse multis ~~per modi~~ et praedicari de illis in quale contingenter –

cecha przypisy. sposob. przymio: przypadkow. która może być lub nie być obecna: bez naruszen. istoty: rzeczy –

człow. zdrowy – chory – litery czarno wydru. lub czerwo: koń siwy lub gniady –

Otóż quinque universalia lub praedicabilia –

Ostat. z nich zasług. na uwag: Już przy kategor. była mowa o pewnej różni. międ. pierw. kateg. a dziew. następ: Gdy pierw. jest subst: a tej właściwo. jest esse in se – to dziew. inn. mogą uchod. w przeciwstaw. do niej jako συμβεβηκότα – accidentia a rola ich esse in alio sc. in subst.

Tak. accidens rów.-ny praedicamentale –

Ale w pięci pow: Porfiry. accidens ma inn. znacz.: Nie chodzi o to, czy ono jest w czemś drug. -n.p. w subst. – lecz czy jest przypadko. Jego przeciwstaw. jest proprium. W znacz. Kategor: proprium także będz. accidens, bo jest w czemś drug. – ale w znacz: Konstytucyjn: kwest. stawi się odmienn: bo przymio. mog. być alb. koniecz. dla jak. isto. czy isto. bytu – alb. tyl. dodatk.: bo wpły. na konsty. istoty –

Propriu tak samo jak accidens są odpowiedn. od subst. należ. do świat. rzecz. porząd. logicz. istnie.

Z punkt. widz. Kategor: oba są accidentia, ale z punk. wid. Konstytucyjn. jedn. jest proprium drug. accidens –

Należ. przeto odróżn. accidens praedicamentale od accid. praedicabile, któr. jest jedn. z pięć. universal.

Arbor Porphyrii – w Isago. c. 2:

γενικώτατον : οὐσία

εἰδικώτατον : σῶμα

ἔμψυχον σῶμα

ζῷον

λογικὸν ζῷον

ἄνθρωπος

30-6-905 43

czytaniu zestawień w kard. szczy Log X

§ 9. Treść i objętość pojęcia. Treść poj: powst. przez ~~wspóln.~~ pewn. cech jego właściw. a wyróżniaj. go od inn. przedmio. to suma tych pewn. tak uzbi. mówią - stanow: jego treść czy zawarto:

Mercier w.p. Logika przekł. Kosiakiewicza - Warsz-900. str. 32 powie, że odbierając ~~poj~~ pojęć ...tów, przedsta. róż. cechy, przez abstr. wyciąga z ludzi indywidual. Te cechy czy własno. stano. jego zawarto. czyli treść. Jednost. zaś, u któr. znajdu. się owa zawarto. poję. czyli do któr. rozciąg. się lub rozciąg. moż. nazyw. sferę czy zakres. poję.

Biegański Zasady (Logiki ogólnej - Warsz-903 = (wydan. kasy Mianowsk.)
str. 47: Treść ~~pojęcia~~ pojęcia jest suma podobieństw, stwierdzon. przez porówn. wielu szczegóło. wyobrażeń i t. d. -
str. 53 = suma podobieństw stanowi treść pojęcia
ibid: ~~Prz~~ Przez zakres pewn. poj. pojmuj. wszystk. te szczegóło. pojęcia i wyobraż. z któr. porównania wytwor. zost. dane poj. ogóln. =

Höfler, Logik - Wien 90 = unter Mitwirkg von Prof. Meinong-
p. 27 = Gdy ~~analizuj~~ rozkłada. treść: czynność. wyobrażeń na jej cechy a z tych cech pewn. ilo: zapomo. uwagi abstrahuj. zachowuj. to cała suma tych cech nazyw. treścią pojęcia =

Akademia Umiejętności w Krakowie.

Nr.2736.

P R O J E K T

rozdziału oszczędności i umorzenia przekroczeń za r.1903.

A. 1.Przekroczenia w wydatkach wspólnych administra: cyjnych i naukowych według Zestawienia rachun: ków za rok 1903 wynoszą .... 1268 kor.25 hal.
2.Przewyżka dochodów perliminowanych .... 939 " 07 "

Zatem przekroczenie wynosi.......... 329 kor.18 hal.

3.Ponieważ pozycya w wydatkach naukowych wspól: nych "Druk Bulletinu"w kwocie 1781 kor.19 hal. ma być pokrytą przez Wydział I i II, więc istotnie wydatki wspólne wykazują nadwyżkę...... 1452 kor.01 hal.
z której jedna czwarta t.j.363 kor.przypada na rzecz Wydziału I.
" " 363 kor. " " " Wydziału II.
a połowa t.j.726 kor.01 hal. " " Wydziału III.

B. 1.Przekroczenie Wydziału I.wynoszące 5333 kor. 13 hal.zwiększy się zatem o połowę kwoty kor. 1781 hal.19 mniej kwotę kor.363 t.j. o kwotę 527 kor.60 hal.i wynosic będzie łączną kwotę.... 5860 kor.73 hal.
która to kwota stanowic będzie pierwszą pozy: cyę obciążającą budżet Wydziału I na r.1904.
2.Przekroczenia Komisyj literackiej,językowej i historyi sztuki obciążą w całej swej wyso: kości budżetu tych Komisyj na rok 1904 ...

30.6.905 44 Log. x 2

przedmio. czy wyobraż.

Z tego określen: wid. że nie wszystk. cechy (wchodz. do pojęc: a z inn. ustęp. w tejż. Logi. dowiedzmy się, że powinn. wchodz. cechy istot. (p. 41)

O inn. zastrzeż: któr. robi, (p. 27) że te cechy powinn. zost. w pewn. stat. stosun. do siebie. trzech. póź. wymien:

Treść objęto: pojęć: rozu. Höfler wszyst. przedmio. któr. odpow: treści tego sam. pojęć: (p. 29

Co do treści wymien. jeszcz:

Fries: Wyobraż. cząstko: (Theilvorstellungen), któr. należ. do jedn. pojęć: tworz. jego treść lub wielko. intenzyw. – intensive Grösse

Herbart: Gdy pojęć: posiad. kilk. cech, to wszyst. razem wzięt. zw. jego treścią

Drobisch: Treść jest to ogół cech, połączon. ze sob. w pewn. porząd. za pomo. determinac:

Benno Erdmann: Treść przedmio. jest to właści. jemu ogół cech. lub też idea wszystk. jego możeb. orzeczeń – der Inbegr. aller seiner mögl. Prädicate

Stosun. tych cech do przedmio. jest logicznie immanentny =

W treści leży istota rzeczy =

Z tych notat. widocz. jest, że „suma cech" figuruje jako defini. treści pojęciow. mówi. dla krótko. form. chętn. używ.; jest niedokładn. jak świad. różn. protesty w dziej. wymienio. n. p. Höflera i Drobischa – lub też dodat. „istotn." przy wyra. „cechy".

Ueberweg (System der Logik (p. 137 – wyd. 5te) podno. stanow. że cechy przedmio. nie są tyl. agregat. „zebraniem", lecz zost. do siebie i do cało. w pewn. stał. stosun. od któr. zależ. ich ugrupo. ich charakt. a naw. ich istnien. Ten stosun. rzeczywis. musi odbij. się w stosun. wzajem. i w stosun. do cało. tak zwan. części. wyobraż. Cało. tych wyobr. części. pojmo. w tym wspomnian. wzajem. stosun. daje treść wyobr. complexy – a gdy cał. wyobraż. rozkład. w porządek cechy – tory nazy. się ta agrono. logiczn. partycja – Z podobn. do siebie porządków. pojęć (Einzelbegriff – post. ogóln. pojęć. za pomo. zasad. wspól. cech, w stosun. do siebie rzeczon. – a cechy te są zarazem istot. tego ogól. poję. tak, jak cechy pewn. zasadni. stanowi. istot. porządek. pojęć –

To jest naw. Arystot.: jak już wspomn. wyżej – bo dla niego pojęcie wyraż. isto. rzeczy – ἡ κατὰ λόγον οὐσία, lub gdy mówi, że cechy ἐνυπάρχειν ἐν τῷ λόγῳ τῷ τί ἐστι λέγοντι –

Dla ocz. nie wystar. taka defin.: treść pojęcia jest sumą jego cech.

Odpowiedź na to podwójna:

a) Dla sumy obojęt. jest, w jaki. porząd. uczestn. po sob.: liczb. lub rzeczy mają być do sieb. dodaw. Logi. częst. formaliści. i subjektyw. rzecz tak przedst., jak gdyb. przez dodaw. now. cechy treść staw. się bogat. przez odejmow. zaś uboż.: W pierw. raz.: [illegible] zapom. [illegible] na szali [illegible] a w drug. raz. [illegible] =

Jest to jedn. częst. mechani. ogół. nie zgadz. się z doświadcz. praktycz. ponieważ [illegible], że częst. cechy [illegible] pewn. rzeczy są jedn.: muszą być raz. obec. i wiąż. się wzajemnie.

Roślina [illegible] organi.: tyl. [illegible] rob. [illegible] a przez to

Zwierz.: a [illegible] ma jeszcze [illegible] i ruch [illegible]

b) Wszystko nie jest ostatecz. ale [illegible] jest [illegible]

Fatyga przypomn. Milla

Dla tego niektó. wolą mówić o złożoności –

ale wtedy odejmowan. jedn. z mnożnika = 0 =.

b) Są częst.: [illegible] z tych [illegible] a wygląd zupeł. inny. Psycholo

[illegible] cienie [illegible] doczysz [illegible]

Histor.: filozo- a filozo histo – [illegible] a [illegible]

Psycholo [illegible] Forma [illegible]

następs. pojęć a pojęcia następs.

Określ. niektó. logi. : Inbegr. aller Merkmale und der Formen ihrer Synthese =

Höfler przypomina że syntez. jest także wł. cechą =

Przyjmuj. tedy ze pewn. że treść pojęcia skła. się nie z pewn. liczb. cech do sieb. dodan. lub ze sob. połącz. jak inni wolą, lecz z wszystk. cech istot. zostaj. w rzeczywist. wzajem. stosun. do sieb. i do cało. przedmio. ~~który~~ przedst. istniej. czy fikcyjn. któr. zna. bo. jest pojęc. wyraż. przez słowo. Obszar zaś pojęc. (ambitus, extensio – σφαῖρα – będz. suma przedmio. rzeczywist. czy możeb. w któr. przeby. treść pojęcia. – Treść pojęcia może być więc. lub ściśl. określona, gdy w przedmio. podnosi. szczególn. większ. liczb. cech istot. Operac. ta myślna nazy. się determinacyą προσθέσις a jej wynik. jest przekształ. ogólniejsz. pojęc. w pojęc. bardz. konkret. o więk. ilości cech – ale to dodawanie nowych cech (πρόσθεσις) poleg. rzecz. [illegible] na rzeczywist. zależ. nowych cech od cech już oznaczon. w pojęc. ogóln.

Podobn. obszar. czyli zakres pojęc. – może być podzielo. (divisio) na przedmio. lub grupy przedmio. owem pojęc. obejmow.

3.7.1905.

Log. y

§ 10. Stosun.: treści poję. do jeg. objętości. Od dawn. zwróco. uwag. w Logi. na pewn. wzajem. zależno. dwóch właściwo. poję.: t. j. jego treści i objęto. Podkreśl. się bow. na pierw. sposob.: że im szersz. jest objęto. poję.: tem uboż. jest treść, w porówn. z poję.: pod niem lub w niem się mieszcz. Trójk. jest szersz. poję. od trójk. równoboc. Objęto. bow. trójk.: w ogól. obejmu. prócz równoboc. jeszcz. kilk. inn. gatun. Za to treść trójk. równoboc. jest bogatsz. czy pełniejsz. od treści trójk. w ogóle o cech. równobocznoś. Poniew. to się sprawdz. przy wszyst. klassyfik.: i defini. a każd. zaw. coś klassyfi. lub defini. przeto mówi. że z wzrost.: objęto.: zmniejsz. treść poję.: a zaodwró. z ~~zmniej~~ zwiększen. się objęto.: staj. się treść pełniejsz. Pyt. czy to zaw. prawd.

Już Porfiry. ułoż. swoj. drzewo - arbor Porphyrii = Isagoż. c. 2 =
Na czele οὐσία - niż. σῶμα - jeszcz niż. ἔμψυχον σῶμα =
z tego. powst. ζῷον - gdy do tej. dodaj. λογικοῦ ~~powst~~. ἄνθρωπος =
homo = animal rationale - ponad tem animal - wyż. jeszcz. ens organicum =

Zoolo. i botani.: mineralo. w swoich klassyfi. dostarcz. wielu przykład:

Wiele z niet. zarzuc. Höfler w swoj. Logik. p. 35 = Gattung und Art.

Wola pod. kilka pytań. Definicja i dział z Plato. Któr. Sofist. i Polityk.

obfitu. w bajecz. orgie logiczn: Chodzi n. p. o poz. poznającego.

Panuj. musi mieć wiedzę.

Wiedza alb. teoretyc. alb. praktyc.

Wiedz. teoretyc. mus. stano alb. krytyc. albo rozkazuj.

Rozkazująca alb. dyj. rozka. w obc. imien. alb. we włas.

Musi stano dyj. rozka. we włas. imien.

Rozkazuj. we włas. imien. ma na celu

alb. powsta. do bytu nieżyw. twor. — albo żyw:

Panuj. zajmu. się powsta. do bytu żyw. twor.

Żywe pojedyń. alb. chowaj. się zoroh. albo w trzod:

Jak się dzielą trzody —?

Wścieko. na ludzka i zwierz: ale tę klasyfi. odrzu. Pl. jako niepraktyc.

Woli poprzest. na poz. trzody zwierz.

Trzody zwierz. dzielą się na wodne i lądowe — na mną. pełn. krzyk to

lądowe na latają. i pieszo chodz: albo krzyk doświadczane

Pieszo chodz. na rogate i bezrogate — naczelnie chodząc:

Król wśród pasterzy śród bezroged. # — do dwunożnych, które nag.
by albo nag. albo pierza
okryte ≥ 0-0-

Pawł. hist. grec. filoz. II. 571.

o Król tych pasterz. — wśród nagich — i Jed.

Te znowu dzielą się

3.7.905

Log: 72

Inny przykł: Tkactwo = Pawl. Hist. Fil. grecz. 576

Tkactwo = wytwór. wełnian. jest rodz. produk:

Produkcyj. lub nabyw. środ: albo do dzieł. albo do zabezpiecz. się

Zabezpiecz. się albo przez leki albo przez rzeczy ochronne.

Rzeczy ochronne są albo bronią wojenną alb. zasłoną.

Zasłona alb. zabezpiecz. od światła alb. od zimn. lub gorąca

Ten drugi gatun. zasłon albo może być dach. alb. rzeczy ~~zasłona~~ materya.

Materya może być alb. kobierc. albo ubran.

I tak dzieli Pla. w nieskończ. aż docho. do konklu.

że ustal. tkactwa ma się do ustal. krawiect. jak królew. do polity.

Pow. drugie pyt.: czy zaw.: z wszyst. objęto. idzie w parze treść uboższa?

Odpow: u Ueberwega 146 – cf. 144 – Höfler. 36 –

Drug. pyt.: czy propor: ścisłej – jako matematy. odwrot. międz: wszystkim. objęto. a ubożen. treści =?

Ueberweg = 145 – o propor.: =

Trzecie pyt: jakie jest najwyż. pos: lub najniższ: pod względ. objęto? = Ueberw. 147 =

§. 11. Czy poję. wyraż. isto. rzeczy? Poniew. na pyt: co to jest? Któr. dzieci
zadaw. mniej więc. z powo: każd. rzeczy nowej dla nich a dorośli naw. przy rzecz. znan:
gdy chcą dowiedz. się czem one w grun. rzecz dla nich: bez względ. na ich stosun-
do nasz. zmysło. percep: probl. isto: rzeczy, ~~wyraża~~ nieznan. się w poję. a wyraż. ze
wono. słowe — zawsz. zajmow: filozo. bo mówili że w nim koncentru. się probl.
cał. filozo. Filo. szuka prawdy a tej nie prędz. posiadz. dopóki nie umie
o każd. rzeczy powiedz. czem one właści. jest. Wiado. jak Plat. radz. sob.
z tym probl: Widz. rzeczy tego świa. tworzy. sob. poję: (νοήματα) ze pomo.
głów. cech w ~~nich~~ każd. rzecz. dostrzeg; ale każd. z tych cech dobr. zna: tyl. wted.
gdy uważ. ją za odblask idei przedwieczno. któr. oglądali. w życiu dawniejsz.—
Może się to wyd. śmieszn. a żarto. z tych przypuszcz. już za życ: Pla.
Ale kryje się pod tą zasłon. rzeczywisto. probl. bezwzglę. prawdy; bez któr.
nie ma właściw. filozo.

Przyp. dzisiejsz. defin. konia = że to zwierz. kręgo. ssące, jednokopyto.
był-by Plat. pojął ją, ale zrob. zastrzeż: że prawdzi. konia nikt nigd. na
ziemi nie widz; spotyk. tyl. mniej lub więc. do nieg. zbliż. kopie — czy konie
Fidyasza: na frontonie Partenonu: za tak. uważ. — jako posągi — ale jest może
Göth. unosił się nad jedn. głów. któr. zachow. się i jest dzisiaj w Brit. Mus.
Dość że kompl. konia, jego ideę niezmien. nieśmiertel. tyl. widz. dane

i bogo: w rozkosz. swoim, tak szczeg. oraz. w Fedro — a to samo były

Plat. pomysł. ogólnych. ogół. definic. — zwrot. Kryty. nast. podo.

Koryst: Są to poj. ogół. καθόλου — universalia = któr. istn. od wiek.

w świ. duchow: jako wzory — wzorow. przez Stwór. lub jego wykonaw.

na ziemi = Istotn. znacz. był. w sob. nej. byt, ide odzie: w rzecz. typ.

któr. nie był. zdaj się rzecz. Pl. ze wzory, lecz ze siły zrodzo —

Pozem. Ideę protesto: nominaliści ze ocen. Plat = Cynicy = któ.

stoi. uważ. że (konwencyo. zach. oznacz. czyst. subjekt. wraż.: Oto że

ist. koni nie wspól. natur: Któr. bytab. więc. ist. isto — był. nie chodzi —

Arysto: wielos: ten spór zatargo. w ten sposób, że wszyst. pojęć: odpow.

coś rzeczywist. w przedmio. ale nie istn: po za ziemi — były to universa.

platonis: — universale in rebus = Stwór. uważa wszy. poj: ze czyst.

subjekty — stwory, chciał nie przeczy: że jakieś idee mają być ustalone

po wszech świ. W średn. wiek. kwest. universaliów. pomoca. do głęb:

wszyst: gdy jedni skrajny. przyzna. Platoniz — universalia ante rem —

drudzy skrajn: twierdz: nominaliz = nomen flatus vocis —

umiarko: zaś przyzna: istnieje. jakieś rzeczywis. podst: dla univer.

w każd. rzeczy, w każd zjawis.

Spór ten dotyw. do nasz. czas: Bakon, Locke i t. d. byli nominali. – a Kartez. Leibn. i t. d. tej przyjm.: idee wrodz.: nie mniej hołdow. pewn. umiarkow. nominalizm. co do pojęć ogół. – jakob. w częś. uwzgl. skład. poleg. na wrażen. zmysł.

Logi. subjektyw. i formaliśc. wprawdz. przyjm. w każd. poj. jakieś cechy isto: ale nie umią ich wyjaśnia. dostat. Mówi, że są to cechy, bez któr. przedmio. nie byłby tem, czem jest: Są to cechy, któr. stanow. treść każd. poj. a powtarz. się we wszyst. jedno. lub ~~grupy~~ grupy jednost.

Dobr. mówi. Ueberw. że to koło zaklę. (p. 153) bo raz cechy isto. składa. się na poj.: a drugi raz za cechy isto. uważ. te, któr. weszły do poj. Bo i podział rzeczy nie wedł. tej Logi. odbyw. się wedł. pewn. stałych cech, a gdy pyt. się, jakie to cechy, słysz. odpow.: te któr. znajdu. się w pojęc.: Dla czeg. n. p. wieloryb. nie należ. do ryb? bo mu brak. pewn. cechy wspól. zwierzę. nasz: Ale jak. są to cechy? Odpowie. te, któr. weszły do poj.: zwierz. naszego! Wtedy jedn. te cechy istot. musia. być wprz. przed utworz. pojęć: a na to potrzeb. jakiegoś kryterj. za pomo. któr. odróżn. cechy isto. od przypadko. –

Jak. będz. to kryter. cechy istot.?

Logi. subiekty. formalisty. nie potrzeb. pod. rzeczy. Kryter: ~~wedł~~ po któr. b.
nauki dowodzić. odróżniał b. istot. cechy od przypadku. i przejścia.
Ritter (Logik) uważa że isto. cechy te któr. trwaj.
zob. Ueberw. Syst. der Logik = 155.
czy będ. to cechy podob. i pokrew. jak woli Mill z Bd I. B. 1. Cap. 8.
Bd. II. B. 4 c. 4
Ueberw. ibid. 155.
lub Taine – Philo. der Kunst
zob. Ueberw. ibid.
Tamże zob. Schell.

6. 7. 1905

Poznaj. w ciąg. pierw. lat nasz. istnie. 1ni to, bezpośred. przez zmysł
2ni to pośredn. przez myśle. to, co nam się wydaj. istot.

a) (przez) czucia bezpośred. odkrywa w nas, że zachod. pewien stały stosun. międ. nasz. czyn. i stanami a rozwoj. i utrzym. się nasz. życia i organiz. oraz podnie. stosunk. w inn. organiz. z któr. wchodz. w związ.

Ten stosun. objaw. się w ten spos. że wszyst. co sprzyj. i pomag. rozwojo. nasz. jest. sprawi. nam przyjem.; wszyst. co nam szkod. lub hamu. sprawi. ból lub nieprzyj. Spostrzeg. że pew. funk. są koniecz. potrzeb. do naszeg. utrzy. i dozwol. w pew. stan. zadowolo.; że pew. rzeczy i osob. dla nas stąd. przyjemn. sprawiaj. nam przyjem.; przyjem. koszy. i t. d. Jest to pew. objaw przeciw przyjem.: któr. z wszyst. prawi najwyższ. zapisu. się w pamięć.

Od tych spostrzeż. Tatw. drog. do wyrabia. sob. pojęć etycz. i relig. z ich postępo.: wted. wyrab. sob. pew. obraz tego człow. nam woleo który mamy wciąż przed ocz. i w któ. więc. oglad. istot. naszej zalec. dziecko. tak jak w lustr. przypatruj. się naszej figu. zewn.

W podob. spos. wyrab. sob. poję. isto. niebyt. o um. ludz. lecz o zmarz. i rośli. nawet. o natur. martw. i o ludz. wyrob. – Uebers. Bög.

Akademia Umiejętności w Krakowie.

Nr. 2751.

Dnia 18 maja 1904 r. o godzinie 12 odbędzie się tegoroczne posiedzenie publiczne Akademii Umiejętności, którego program mam zaszczyt przy niniejszem dołączyć, poprzedniego zaś dnia, t. j. — dnia 17 maja o godzinie 11 odbędzie się walne posiedzenie administracyjne z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawy bieżące administracyjne,
2. Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej o stanie funduszów i zamknięciu rachunków za r. 1903;

Przyjmo. pewn. poję. wrodzo: za pomo. któr. formuj. wszyst. inn. a tak
im nadaj. ścisło. i bezwzględno. jak to przyjmo. Dekart a w pewn. mierz.
K. przed nimi zaś najpierw: Pla. jest przeciw. doświadcz. psycholo=
nihil est in intell. quod non fuerit in sensu – a w gran. prowad. do
zniewol. wiar. w [illegible]. [illegible]: a przyj. do niemożeb. dowodze.
jego osłabien. jak. środ. pojęć: Descar. Leib. sam. K. – a pod. jest
zupeł. niepraw. do wytłum. jak powst. poję. Trud. tob. wysta. szczeg.:
nag. poję. Inhaerenz i operacyę, które za ich pomo.: pewn.: oznacz.
zmysło. uwag. za umocowa. w jakieś subst. Jedno moż. uważ. że
pewn. a w tem zaczy. moż. mów. o pewn. wrodz. praw. myślen.: że
przez powsta. związku i stało. w zjawisk. nas. właśc. natur. która bezpośred.
owoc: umysł nasz naszyk. w podob. kierun.: porusz. się i że te jego
ruchy nie za cudzowol. [illegible] subjekt. lecz odbyw. się wedł. praw
innym. [illegible] realn.: który [illegible] samodz. [illegible] myśla.
Jak chód orłów, odbyw. się wedł. pewn. praw fizykal. wrodzon.: ~~[illegible]~~ jego
muskuł. żyłom, ścięgnom i budo. szkiel. wedł. któr. porusza. się a
ctow. innego chodu nie być nie moż. jak ten, który wytłumacz. być moż.
przez jego organ. ruchu a jedn. ruch ten jednakowoż jest realn.:
tak samo myślen. choć w nas. rzecz. odbyw. wedł. funk. nas. odbyw.
je wedł. pewn. praw przyro.: któr. jedn. zgodz. się z praw. świa. realn.

Co do wyra: a priori, a posteriori – Ueberw. Syst. d. Logik. 160 –
warto przypom: że Arist. uważ. τὸ καθόλου za dawniej. a jednostko, niż za późniejs
W śred. wiek. pierw. Alb. W. per priora kład. = z przycz. a per posteriora = z następ. alb. skutk.
pot. Albert z Saxonii (14 w.) kład. a priori = i a posteriori w ten sam znacz. =
Zob. Prantl IV. 78. To znacze. zachow. te wyra. aż do XVII w. – Zob. tekst. Eucken, Gesch. u.
Kritik der Grundbegr. der Gegenw. Leip. 72 –
U Leibnitza = a priori zmieni. swój kład: znaczy uprzedn. jeszcze = z przycz: – ale ostat. przycz.
leżą w sam. rozu. stąd = takie wiedze, który. mej. początk. swój w rozumowaj: czysto. ~~duch~~ ducha – u który.
zat. ratio cognoscendi i ratio essendi
zupeł. zob. odpow. A posteriori wkład.
= wiadomo. pochodz. z doświadcze. To now.
znacze. przyjęto. z czas. Kantów: a priori
= to, co ducho. od poz. jest wiedz. przed
wszelk. doświadcz. Kanto. poz: stało się pot.
znowu punkt. wyjś. now. spe-
kula. a histo. tej. teorii. zawi.
w sobie hist. proble. poznaw.

3. Wnioski Zarządu w sprawie rozdziału oszczędności;
4. Wybory nowych członków;
5. Konkursa.

Allegata ad 2/. i 3/. mamy zaszczyt przy niniejszem załączyć.

W Krakowie, dnia 7 maja 1904.

Z Zarządu Akademii Umiejętności:

Ulanowski

Sekretarz Generalny.

Log. XI f

§. 12. Co wyraż. rodz. i gatun.? Że wyraż. pewn. grup. jestest. do sieb. podob. lub raz. tę sam. posiad. treść posiad.: wytw. przedt.: Chod. wiedz. o to, jaka posi. treść te pojęcie. warto. rzeczywis. Dzi. pomoc. przy: klenowe odmian: one. — sprawdzi — czy sprawdzi = któr. na podobień. reala. rzi. rodzaj. zat. utwór: potrzebuj. się tyl. zaj. rzeczywist. grup.: jestest. w dziedzi. zoolo. i botani. Wiadz. ze dziel. się na wyż. i niż. grupy oznacz. kolami, z któr. wyż. mieści się w rzędz. i t. d.

N. p. Królest. zwierząt — regnum =
koło — orbis = Kręgowe
klassa — classis =
rząd = ordo
rodzina = familiae
rodzaj = genus
gatun. = species
odmiana — subspecies
" — varietas
" — rase =

a res. wtórej: jenn dla volnieb. klasyfi = jakieś dział — dla naszej jedn. kwest.: wystar. czenie się nad znacz. dwóch grup = rodz. i gatun. — genus et species — bez wzglę. na to, czy genus jest proximum lub remotum —

Dzieliny np. jednokopytowe = na konie, osły, zebry i t. d. i inne
gatunek = oznacz. wszyst. kon.: kd. mają tę samą istot = treść pojęciowa = a wszyst. jednokopytowe. Różni się będą w tem, że gatunki tego sam. rodz.: zat. kon. osły i t. d. różnią się od sieb. jako samodziel.: odgrod. grupy — z któr. każ. może się rozpaść na rassy, odmiany i t. d.

Schoedler
Królestwo zwie
A Kręgowe
I gromada Ssące
I rząd Dwurępie
2 / czworęki

Czy jedn. z ośch istot gatun. (species) jest płodno. nieograni.? Dzwiej uważ. to ze ośch. dziędzi: dzwiej ze względ.

Ueber. uważ. jedn. tę ze note essential. conscenti. nie zaś za constitu. ale nie uleg. wątpli: że krzyżow. międ. kon. a ost. wydaje potoms. bezpłodo. Niektóry wyjąt. nie wchod. w rachu., raz. potwierdz. regu.

Dawniej. przyrod. uważ. rodz. i gatun. ze formy stał: choć w grani. swoich dopuszczał: ciągł. zmien. zmienn. powstaw. tiż. raz. odmian. stąd ogól. prawo, dot. nie wyjrócu i razej ginącu; opiew. że metazy (mieszan. raz. odmien tego zen. gatun.) wiej. potomst. płod. oraz. nowe. przedrzejen. wiżby mieć. mieś ieist. tej zen. rasy. prawd. hibrydy, mieszan. sun. gatun: lub urw. rodz. bezw. rzed. zaś płod. a gdy za płodz. wracz: do typu alb. ojcowsk. alb. matczyn.:

Przykł: muliér ojcobrzej podz. pochod. owca kozosow. opow. to Herv: — im. mutr. ojcobrzcij ku pewni. kraje. w r. 1858 pod Biskra (Algier) — zob. Quatrefages — unité de l'espèce humaine — Paris 61 — p. 266

Mimo to jadan. już w sw. w kos. uzor. : iż płodn. wyjątkow jest udowodnio. —

Tak samo zdej. się ~~być~~ nie być prawda: że wielbł. i dromader wydaj. potomst. płodn. — zob. oświadczen. Vlachnikofa, który wiel. lat przebyw. w Bucharze — na ciele naukow. ekspedycy — Quatref. 269

Zob. także: jeo mówi Quatref. p. 274 — o mieszań. carneros linudos (chabin) w Peru i Chili potomst. płod. po kilku gener. wraca do jedn. lub drug. typu.

10.7.905

Log β

§13. Definicya pojęć, definitio, ὁρισμός – poleg. na kompl. i porząd. podania ich treści, bo rzecz nie jest poszcz. wyliczen. cech, lecz synte[z] istotn. znamion. i uporząd. w treści i w części nieuzupeł. synter. przedmio. Znamio. zaś tak. jest to wspól. za wszystk. poj. współrzęd. zat. i wspól. poj. wyż. które je obejmu. jest to tak. które wyróżnia go od pojęć współrzędn. i od poj. wyższ.

Zwierzę ssące = czyli grom. I. Zwierzę okręgo =
dzieli się na 12 rzędów = wedł. Schoedlera. Książ. przyr. Wien. 67
Zool. p. 88
rząd 10ᵗʸ: jednokopyt = solidungula =
a) koń – b) zebra – c) kwagga d) osioł –

Takrzemo Brehms illustrirt. Thierleb. bearb. von Schödler
Leip. 70 =

Ponieważ gatun. różni się od rodz. pewn. jego większ.: znamio: a inne znow. znamio. ponad. z nim wspól. owe do rzędu tego. określ. przyp. w definicio. zasad.: żeb. defini. zawied. najbliż. poj. wyższej. od które się więcej a specyfi. czyli gatunko. różni. która zacho. międ. rodz. najbliż. a gatunk. =
Trójkąt płaski, prostolinijny = równoboczny = równoramien. = nierównob.
ostrokąt. = równokątny – rozwartokąt.

Ueberw. Syst. der Log. 165

Ueberw. 169:

1) Defini- dziela się na

a) brane z istnien. przedmio. – def. substantialis
b) bran. z powstan. " " – def. genetica v. causalis

2) Inny podział na

a) słowne = nominalis def.
b) rzeczowe = realis "

3) Trzeci podz: na

a) istotne = essentialis def.
b) oboczniej = attributiva " v. accidentalis v. distinguens

4) Czwar. podz. na

a) anality = def. analytica
b) syntety. – " synthetica

5) Naczelnie może być defin.-restytucja: przez

a) opisanie – descriptio

b) wykład – expositio

c) wyjaśnienie: explicatio

czes. tłum. przez

d) objaśnienie. illustratio, exemplificatio

ze pomo. przykład

O ile liczne sposob. defini. pojęć tworzą się i twórca niewielkiej. spory, dają się zwłaszcz. sprowadz. do niejedn. liczb. a nie mają naczeln. celu zaspokoj. określen. isto. przedmio. dla któr. zostaje utworzo.

Z grecki. filo.: Sokr. i Plat. jak zwłaszcz. wzorcom powszech. ciągl. więcej defini. Podst. tej. wybór. takich defin. z Plat. Xenoph. we Wspomn. o Sokr. zachow. ich tak: dość wiel.

Ale pierwsz. Pla. ~~[illegible]~~ defini. pojęć – διαιρεῖσθαι – i dziele. ich wed. rodz. i gatun. – διαίρεσις – która wiedzy διαιρετικ – możn. ze wszech. ich dialektyk. a w praktyc. defini. poj.: ze pomo.: ich rodz. i różni. gatunk. = genus et differentia specifica – zaspok. jak

noreni nonrciy: jedr. reradz defini. ie odby. ig re yomo: tyl. dviel. skedi
dyiev-yiso sformato. logst.

Tonia. (Anal. post. II. 3. 90 b.) re defini. ὁρισμός = omaw. byt
i ἐστο: – ὁρισμὸς μὲν γὰρ τοῦ τί ἐστι καὶ οὐσίας =

Top. VII. 5. 150 a. 31 = ὁρισμός ἐστι λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι

σημαίνων = defini jess to yorz: oncorej. isto: =

Moni daley = Top. I. 8. 103 b. 15: ὁ ὁρισμὸς ἐκ γένους

καὶ διαφορῶν ἐστιν. – definitio ex genere et differentiis constat.

Tenn- Boecyna tum: differentia specifica

z gren. διαφορὰ εἰδοποιός. Top. VI. 5. 143 a. 15: πᾶσα γὰρ

εἰδοποιὸς διαφορὰ μετὰ τοῦ γένους εἶδος ποιεῖ =

Ueber. 167 — Scholasty: ne jedste: roin. uneg ren. Arist. (μὴ ὑπερβαίνειν

τὰ γένη) = Top. VI. 5. 143 a. 15 = definitio fiat per genus

proximum et differentiam specificam = co is rozu. ramo yrei eg,

Ta resa-yeanr. d Leib = ktiv. yrorrez. yozlad – ie rodz

Id. ib. — da is restayr. roini. a te rodz = jedrabi. ta resed. dej. ce tyl.

ynepnow. w ieleiy. rar. i ueinio. poleg. ce yoroxan.

ap. adulari = mentiri laudando sub laudare mentiendo.

– W vienn. raz. bytob igeng mentiri ordny. laudare.

Warto przejrz. dla stosunku z Vor-gatun. i rodz.

Fleischmann, die Descendenztheorie u.s.w. Leipz. 901 -

Wartenberg, das idealist. Argument in der Kritik des Materialismus Leipzig 904. -

Die Weiterentwickelung des Darwinismus von Francé - Odenkirchen 904

Driesch, der Vitalismus als Gesch. und als Lehre - Leipzig 905

Wasmann, die moderne Biologie u. die Entwickelgstheorie - Freibg. - Herder -

Log.

VII.

Pow: M. Jst.: Czem jest indukt. a jak. warun.: aby była prawdz.: jest pytan.: pierw. i najw. w logi.: pytan.: obejmuj.: wszyst. inn. chodz. w udowadn. spos.: powiedz.: zupeł. w pism. logi. facho: "Śmiem: ta prawda: może w życiu: nie wykształcon.: filozof.: a tak. jest kwapu dzi. na świe.; wyprz.: mniem. że M.: pierw.: wyjaśn. czem jest ind. właściw. Według niego jest to ~~opera.: za pom. któ.~~ „odkrywa.: i dowodz.: zdań powszech.: (p. 334). Ta defin. jest tak ogól.: że na nic nam się przyd. nie może. Pominąw.: bow.: że wyraż.: sądy powsz.: wygląd. na ironi. w ust. człow.: który raz: nam przypomni: że wew. w sylog. wniosku.: od szczegół. wyp.: od szczegó. może. gruntow. ~~prawd.~~ sąd. powszech. twor. ze pomo.: indukt.:

Bliż. do określ.: blis.: w ten spos.: jest to opera. umysłu. za pomo. któr. wniosku. że to, co praw. mieni. być w szczegół. ~~wypad~~ (lub wypad.), będ. praw. w wszystk. wypad.: które są podob. do pierwsz.: pod jakim dający. się wykaz. względ. Innemi słow.: Induk. jest to postęp. za pomo. któr. wnosi: że co praw. jest o pewn. jednost. jak. rodz. jest tak. praw. o całej. rodz.: lub co jest praw. w pewn. czasach, będ. praw. w podob. warun. we wszyst. czas.: Arystot. wyraż. to dale.: krót. i trafn.: indukt. jest to: wiodą. od szczegół. rzeczy do ogóła: scholast. zaś wyliczą.: fakt.: szczegó.: na któr. chcie.: opier.: sąd powszech.: ponieważ wszystk. jedno.: wylicz. niepod.: twierdz.: ẽ zi. de sing. lub ẽ zi. de ceteris. w ten ~~dot~~ nie może. M. o istot.: indukt. niepomni.

Ale dzisi. filoz.: nacis. podob.: dyl. zalecz.: wylicz.: szczegó. wszystk.

Format. logicz: musza być uedzny. pros: wiar: nie odpowie. swoj: przezna: Mają bow. wyraz. pewn. przez zasadni: nie dają: się rozłoż: w skład. pierwotn. Taka cecha: przedst: sylog: dedukt: Gdy mówi: Sokr: jest śmier: to jest słowo. a wszys: ludz. są śmier: odtwarza: operac: myśl: tak jakie: że wszyst: Kot: porówn. ten mechan: są odra. widocz: a poda: rozumow. jako formuł: sylog. myśl: twierdz: że nie moż. być ani więc: ani mniej oz. Kot. ory: że to: jest konieczna. form. myśl: wyraż. w swej uczynek. prosto: Rzeczyw: rozumow: musi się skład. z twierdz. ory. 1, 2, 3: a tych nie może być więc: ani trzy. Bo dla czego rozumow: dedukc. na to aby dow. jako. twierdz: Dowód. zaś twier. = wykaz: że jego sądz: i predyk: stoją się potoczy: tak zostają. Otóż związ: międ: jedn. a drug; może być sam przez się jasn: a wtedy nie potrze. dowod. go. Gdy mówi: patrz, jak ten karp wszystko połyka, związ: jest widocz: ale gdy pow: Karp oddy. skrzela: może dziec: które nic. nie przypatruj: oddycha: ryby ani wcale: jej skrzydła: może nie zrozu wniosek: Potrze: mu wtedy dowie: że tak. jest rzeczyw. Na to mam dwa sposo: albo dedukt: albo indukt: W pierw. razie mu powiem: wszyst. ryby jako: zna: oddych. skrzela: zat. i ten karp: tak. oddy: skoro jest rybą. Wziął na pomoc ogól. twierdz: w który mieści się jedn. z dwóch pojęć, któr: zamierzam wykaz: Chodzi: było o to, aby drug: poję: (Karp) zmieści się pod drug: poję: ryba. Będz. więc sylo. dedukt: porównawczo: jedn. poję. pod drug. ze pomo. trze:
Mogę tak. inn. dro: więc wedle potrze: